

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:

= Megállapodás szerint. =

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat

nem küldünk vissza.

Katonák a mezőn.

Számokkal ki nem fejezhető az a rengeteg áldozat, amelyet a nemzetek a fegyveres békéért, a hadseregek fentartásáért hoznak. A katonai terhek alatt roskadoznak a nagy államok is, a kisebbekre pedig a létfenntartás rákényszeríti a túlságzott erőfeszítést, mert a fegyveres béke nem zárja ki azt, hogy az egyetértés, az európai egyensúly kenetteljes ígétől áradó diplomácia elő ne készítse a nagyhatalmak terjeszkedésének utjait.

A pénzületi áldozatok mellett óriási veszteséget jelent az is, hogy a nemzetek legjobb munkaereje a legsürgősebb munka idején is le van kötve a katonai szolgálatra. Különösen agrár államban nagy ez a veszteség, mert nagyfontosságú dolog az, hogy az időszakhoz kötött munka alkalmával minden kéz rendelkezésre álljon. Iparállamok nem érzik annyira a munkaerő hiányát, mert a produkció a termelési eszközökhöz, tehát a rendelkezésre álló munkaerőhöz könnyebben igazodik, mint a földművelés, amelynél a munkaerő csökkenése az intenzitás rovására esik s amelynek produktivitása legtöbbször néhány hét, vagy néhány nap munkájától függ.

A katonai intéző körök azonban hosszú ideig nem akartak arról tudomást venni, hogy a nemzetek gazdasági életének szüksége volna a katonák munkaerejére is. Sőt a katonai fegyellemmel ellenkezőnek, méltóságon alólinak tartották, hogy a katona addig, amíg tényleges szolgálatban áll, haza menjen béresnek, aratónak.

Nem mai keletű nálunk az a törekvés, hogy a katonaság közmunkára használtassék fel, vagy legalább végső szükség esetén mentsek meg vele egy év munkájának gyümölcsét azokon a helyeken, ahol a szükséges munkaerő nem áll rendelkezésre. De mindaddig, amíg a munkássztrájkok kényszerhelyzetet nem teremtettek, nem lehetett megörni a régi copfot.

A munkásmozgalmak s az amerikai kivándorlás folytán beállott kedvezőtlen viszonyok másképp hangolták a nagy katonákat. Lassanként kezdik belátni, hogy földművelő államban és különösen Magyarországon bűn a munkáskezeket aratás idején a kaszárnyákban tétlenül tartani, mert a mi jólétünk, boldogságunk attól van feltételezve, hogy a kalász idején asztagba gyűljön. Elvégre kezdik elismerni azt, hogy a katonaságnak is kötelessége a nemzeti munkából kivenni a maga részét s a fegyveres erőt nem lehet a nemzettől úgy elválasztani, hogy annak szükségleteit át ne érezze, azokban ne osztozzék s ha kell, azokon ne igyekezzék segíteni.

A somogyi és tolnai munkássztrájkok alkalmával bebizonyosodott, hogy milyen hatalmas segítség a katonaságnak mezőgazdasági munkákra való átengedése. Ez a fegyelmezettebb munkaerő jobban elejét veszi a fészkelődéseknek, mint ha szuronyral vonul fel a szerződészegő munkás-had ellen. És bizonyos az is, hogy ha aratás idejére a földművelő katonát haza eresztik, a felszabaduló munkaerő nagy gazdasági hasznot jelent az ország részére.

Ezidén tehát általánossá teszik az aratás idejére való szabadságolást. Igaz, hogy egyelőre próbaképen, de alig lehet benne kétség, hogy a kísérlethől állandó gyakorlat lesz.

Aratás alatt minden csapatnak három hétig tartó fegyverszünetet adnak s a legénységnek az a része, amely otthon földműveléssel foglalkozik, haza mehet aratni.

A szabadságolást a közigazgatási hatóság igazolványa alapján kérheti minden katona. A hatóságnak bizonyítania kell, hogy a szabadságolás szükséges s a legény földművelést űz. Ezt a feltételt azért kötötte ki a hadvezetőség, mert amikor legelőször kísérleteztek az aratási szünettel, minden katona szabadságra ment ugyan, de sokan, különösen Ausztriában, nem vállaltak mun-

kát. Ettől azonban nálunk aligha kell tartani, mert ha a magyar paraszt fiat haza eresztik, az nem fogja tétlenül nézni, hogy a szülei, rokonai, az egész falu népe a munkában izzad.

Első sorban a földművelők, kiscsajdák fiait szabadságolják s azután minden a katonai szolgálatban nélkülözhető földmunkást. A hadvezetőség figyelme arra is kiterjed, hogy a legénységet a vasuton olesón szállítsák.

A szociális átalakulás a katonai intéző körökben s a kaszárnyákban is érezteti a hatását. A kor nem tűri többé azt a szellemet, amely a katonaságot ugyszólván kizárta a polgári munkából mindaddig, amíg egyenruha volt rajta. A római légiók utakat építettek, a francia katona a gyarmatokon földet művel, az angol erdőt irt és kulturát teremt; az osztrák, mondjuk közös armádia pedig megelégedett azzal, hogy a kaszárnyákban éljen, parádélépést tanuljon és gombot fényesítsen. Az idő azonban tépi a copfot s az osztrák hagyományok emlőin nevelkedett generalissimosok elvénültek. Az új férfakkal új eszmék kezdenek érvényre jutni s a kalásztengeren dolgozó katonák új irányú uttorói. El kell jőni annak az időnek is, amikor a katonaság békés időben nemesak parádéz és gyakorol, hanem munkaerejével segít fokozni az államok vagyonát és jólétét. Mert a jövő fegyvere nem az ágyu és a puska, hanem a munka. És haremző Magyarország aranykalászos termőföldje, amelyen a katona hazájáért harcol, küzd és fárad.

Aktualitások.

(Évforduló.) Április 10-ikén mult két esztendeje, hogy a koalíció kezébe vette az ország kormányzását s helyreállította az alkotmányos rendet.

Hogy mit végzett ez idő alatt a kormány és az országgyűlés, azt minden újságolvasó ember tudja. Nem volt ugyan képes beváltani azokat a vérmes reményeket, amelyeket a függetlenségi párt kormányra jutásától a szélsőségek hívei

Milyen kerítést készítsünk? Olcsót, szépet, tartósat. Ez a drótkerítés.

Magasság és lyukbőség tetszés szerint.

Bámulatos olcsó árak!!

Készíték acélsodrony ágybetéteket 5—10 évi jótállással. Felvilágosítás ingyen.

Szabó József

első vasmezei sodronykerítés, ágybetét és szitaáru üzlete
SZOMBATHELY, Kőszegi u. 8. sz.

vártak, de azokat a feladatokat, amelyeket átmeneti jellegénél fogva megoldhatott, vállalta s ha zavartalanul működhetik, meg is fogja oldani. A legnagyobb fontosságú reform, az új választási törvény ugyan még várat magára, de ez nem olyan kérdés, amelyet csak úgy máról holnapra el lehet intézni. Jövőnk és nemzeti létünk tehetjük kockára egy elhibázott választási rendszerrel. Érthető tehát, hogy a kormány a szörszálhasogatásig aggodalmaskodik s amíg a reform kihatásait jól meg nem fontolta, nem lép elő a törvényjavaslattal.

A koalíciós kormány a választási reform tető alá hozásával befejezi átmeneti feladatait s akkor következik a fogas kérdés: állandósul-e a koalíció, vagy új politikai alakulás, új kormányzati rendszer következik.

A jelenségek oda mutatnak, hogy aránylag rövid idő alatt új alakulásra számíthatunk. Pártközi megegyezés alapján egy országot sokáig kormányozni nem lehet. Különösen ott, mint nálunk, ahol a pártok programjaiban élesek az elvi ellentétek.

Ezek az ellentétek sokszor kitérnek ma is, csak a pártfegyelem s a paktum előzi meg az összeütközéseket vagy a bomlást. A szélső elemek letöredeznek a koalícióból, a gyakorlati politika és a kormányzás feladatai ellentétbe kerülnek az elvi állásponttal.

A koalíció ellenzéke két csoportra oszlik. Az egyik a régi rendszer híveiből áll, akik a parlamenten kívül lesik az alkalmat, hogy ismét bevonuljanak a közélet porondjára; a másik csoport azokból alakul, akik a kormányzatot nem tartják elég radikálisnak s a függetlenségi program feladását látják a koalíció politikájában. Az egyik oldalon a 67-es politika újraszületését, a másik oldalon határozott 48-as irányt várják. Hogy a koalíció felbomlása után melyik irány fog diadalmaskodni, azt könnyen lehet kombinálni. Lesz-e még valaha 67-es többség, vagy a függetlenségi párt programja alapján s az elvi kérdések felfüggesztése nélkül kormányra juthat-e, e fölött sokat vitáznak manapság, s lehet, hogy e kérdések sok fejtörést fog okozni itthon is, Bécsben is.

Egy bizonyos: a nemzet nagy többsége ma 48-as és nagy rázkódtatások nélkül, rövid idő alatt alig lehetséges, hogy 67-es többség támadhasson. Ha csak kényszerhelyzetet nem teremt a hatalom. Szomorú dolog, hogy nekünk ezzel is számolnunk kell s az alkotmányos élet szabad fejlődését kívülről és felülről ható tényezők is befolyásolják.

Akárhogy alakul is helyzet, a jövőben a függetlenségi párt nélkül kormányozni többé nem lesz lehetséges. Ezzel tisztában kell lennie Bécsnek is, a 67-eseknek is. Ma van 227 függetlenségi párti, 92 alkotmánypárti, 32 néppárti, 16 disszidens, (függetlenségi balpárt), 8 pártonkívüli függetlenségi, 6 egyéb pártonkívüli, 2 újpárti, 1 demokrata, 1 szocialista és 37 horvát képviselő.

Tehát kétségtelen, hogy a függetlenségi programnak nagy többsége van, s a függetlenségi párt, a balpártiak és pártonkívüliek leszámításával is, abszolút többség. A függetlenségi párt nélkül vagy azzal szemben többséget teremteni ezek szerint képtelenség, mert a nemzetiségekkel s a horvátokkal egy magyar párt sem paktálhat.

Hogy a függetlenségi párt képes lesz-e tiszta függetlenségi politikát csinálni, az más kérdés. De hogy Kossuth Ferenc tábora mindig közelebb lesz a kormányhoz, mint Lengyel Zoltáné, az előrelátható, mert az elmúlt két esztendő tapasztalatai szerint többet ér egy marék valóság, mint egy szerék utópia és kivihetetlen program; többet ér a józan megfontolás, mint a nagy hang.

* * *

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvszer.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, fölértelenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző kórokozók ellen, hanem a benne foglalt gyógyosknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkímélhetjük azokat, akik közönséges ivóvíz helyett a baktériummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. — A forráskezelőség. Kapható minden fűszerüzletben és élelmiszer-vendéglőben.

Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai
Igyunk mohai

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajektól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

(Degeneráció.) Amikor a legények elejét keresik, válogatják a katonának való anyagot s a német feresel vizsgálja a magyar legényt, mindig szóba kerül a magyar faj satnyulása, a katonának való legények gyérülése. Nekem pedig — nem tehetek róla — mindig eszembe jut egy német röpirat, amelyet néhány év előtt röpitett világgá egy germán tudós, aki a saját fajának terjeszkedési utját a Duna völgyében keresgette. Ez a jó barátunk is azt hirdette, hogy az ősi turáni faj, amely valaha erős volt és edzett, vagy eltűnt már Magyarországról, vagy amennyiben még létezik, testileg, lelkileg elsatnyult. Munkára lusta és képtelen s csak az ősök nagy emlékein táplálkozik, nagy hangon nemzeti politikát csinál és még a paraszta is arisztokratikus gögben tetszeleg magának. A német ur kimutatja, hogy Magyarországnak tulajdonképpen legértékesebb elemei a germánok, azután a szlávok, akik közül sokan beolvadtak a magyarságba, a saját vesztükre s a nyugoti kultúra kárára.

Amikor a kezembe került ez a nyomtatvány, néhányszor a földhöz vágtam, s azt hittem, hogy tendenciózusan keresi az argumentumokat, amelyekből levonhatja a saját szája ize szerint való következtetést: germánok, hódítók meg Magyarországot, amelyen egy satnya, tehetetlen, izgága nép lakik.

Amikor azonban sorozás idején vezércikkben és egyéb újságtöltelékben olvasom, hogy önmagunk is mennyire hirdettük a satnyulást; telekiabáljuk a világot, hogy kevés köztünk a katonának való legény s hovatovább nem lesz a császárnak bakája, akkor szinte ráerőszakolja magát az emberre a kérdés: nincs-e valami igazsága a németnek? Hiszen egy és ugyanazt vallja, amit önmagunk hirdettünk. Ő csak összegezi a mi panaszainkat s világgá kürtöli, hogy Európa egy áldott darabján él egy egy satnyuló faj, amelynek a helyét előbb utóbb erőteljesebb népeknek kell elfoglalniok.

Az a szerencse, hogy sem a németnek, sem a siránkozó magyaroknak nincs igazságuk. Legelőbb abban a formában, ahogyan a degenerációt élénk állítják, sehogy sincs igazuk. Először is amennyiben tényleg satnyulnak, ez nem történik nagyobb mértékben, mint bármely más kultúrnépénél. Nem akarom felsorolni mindazon okokat, amelyek a kultúra haladásának bizonyos szakaszaiban maguk után vonják egyes néprétegek fizikai gyengülését; nem mutatok rá azokra a gazdasági okokra, amelyek szintén ugyanide vezetnek, csak arra a tapasztalati tényre utalok, hogy a degenerálódás korszakait minden nép életében fel lehet találni. Most pedig olyan korszakot élünk, hogy ez a jelenség majdnem általános. De semmiesetre sem oly mérvű, hogy abból a fajok pusztulása következne s a magyar fajra nézve nem is oly veszedelmes, mint magunk hirdettük.

Igenis vannak egyes helyek, ahol a degenerálódás szembevető jelenségeit láthatjuk, de ezek leginkább a nagyobb városok és helyek közelében kisebb vidékek, ahol a kor bűnei: az iszákosság és fajtalanság, vagy a nyomorúság vertek tanyát. De abból, hogy egyes városok agyongyötört, nyomorult és iszákos munkásaépe satnyul, abból hogy például Alsólendván nem volt egy legény sem katonának való; abból, hogy az agyoniskolázott s korán kenyérkeresetre utalt ifjak egy része ideges, rövidlátó és gyenge, még nem következik, hogy a magyar faj veszni indul. Tessék megnézni azokat a vidékeket, amelyeken a legősibb eredetű magyar nép él, ahol jólét van, ahol az erkölcsök még nem züllöttek el teljesen: vajon nincs-e ott aynyi erő a karokban, hogy a terjeszkedni kívánó germánok határt szabjon.

És tessék megkérdezni elfogulatlan katonákat, hogy az ősi turáni faj, vagy a szláv és germán legény szívósabb, ellenállóbb-e s van-e még magyar katona az armádiában?

Félnünk, siránkozunk tehát még nem szükséges, de tenni kell róla, hogy a satnyulás ne terjedjen. Jólétet és magasabb kulturát kell teremteni, meg kell oltalmazni az erkölcsöket s a magyar népet. Ahol jólét van, ott nincs degeneráció a nép között. A vagyon csak a városokban rombolja az erkölcsöket, a föld népet pedig megnemesíti, felemeli.

Ha van is itt ott aggasztó jelenség, azért még nem pusztulunk el a germánok kedvéért. Majd rákerül a sor arra is, hogy az emberanyagot megoltalmazza az állam. Egyelőre a simmenthali szarvasmarhákkal, jorkshirei sertésekkel és telivér lovakkal vagyunk elfoglalva.

Szabad liceum.

Néhány évvel ezelőtt egy nagyon kicsiny, de lelkes csapat azt tűzte ki célul, hogy Zalaegerszegen a művészetek és tudományok istápolására, az ismeretek terjesztésére egyesületet alapít.

Az eszme szép volt, a kivitel azonban nehéz. Mindent a legelején kellett kezdeni, mert a mi kis városunkban művészi életről, fejlettebb kulturális érzékről azelőtt bizony nagyon kevés szó esett. A megalakult Irodalmi és Művészeti Körnek az volt a szerencséje, hogy van egy kiváló zenészünk: Sándor Zsigmond, aki összehegedülte a közönséget az új kör hangversenyeire, majd pedig a tagok közé. És néhány év alatt volt már egy kis helyi művészetünk is.

Három éve megkísérelte kör az ismeretek terjesztése érdekében is működni. Tartott néhány felolvasást, szabad előadást. Eleinte bizony kevesen érdeklődtek az előadások iránt. De ez nem hangolta le a kör lelkes tagjait. A másik évben újra kezdték a munkát s megnyitották a szabad liceumot. Az érdeklődés folytonosan emelkedett s egyes előadások alkalmával szorongott a közönség a főgimnázium nagy termeibe. Ezidén, a szabad liceum működésének harmadik évében hatalmas sikerről számolhatunk be, amint az alábbi adatok feltüntetik.

A múlt héten lezárult az idei ciklus, amely alatt majdnem 4000-en látogattak az előadásokat. Ez a szám igazolja legfényesebben, hogy az I. M. K. kulturális működése népszerű és hasznos. Az érdeklődés sarkalja a kört arra, hogy jövőben még fokozottabb mérvben folytassa a munkát.

A sikert leginkább a főgimnázium tanári karának köszönhetjük. Alábbi kimutatásunkból látható, hogy az előadások legnagyobb részét ők tartották s Medgyesi Lajos igazgató azzal, hogy az előadások céljaira helyiséget adott, megkönnyítette az I. M. K. céljainak megközelítését.

Most már a szabad liceum közönsége biztosítva van s remélhetőleg a jövőben az I. M. K. az előadások kereteit ki fogja bővíteni, ha a közönség az eddig tanúsított érdeklődését fenntartja.

A Kör 18 előadást hirdetett s a 18 előadást meg is tartotta; néhány — nem önkényes — terminusváltozástól eltekintve, csak egy előadás (Kiss Lajos: a gyakorlati paedagogia köréből) maradt el végleg az előadó betegség miatt; Sándor Zsigmond kettős előadása a zenéről csak halasztást szenvedett, a jövő szezonnra maradt el a zenekar alaposabb előkészítése végett. De e 3 előadás pótlásáról is gondoskodott a vezetőség. A megtartott előadások sorrendje ez volt:

1. Nov. 3. Vogel Rikárd főgimn. tanár: Az elektromosság köréből.

2. Nov. 17. Tuczay János főgimn. tanár: A jezsuiták.

3. Nov. 24. Haerter Ádám főgimn. tanár: A Magas Tátra és környéke. (Uránia előadás alapján 50 vetített képpel.)

Főraktár: GYARMATI VILMOS urnál ZALAEGERSEGEN.

4. Dec. 1. Szász Gerő dr. kir. ügyész: Fej-
tegetések a feminizmusról.

5. Dec. 8. Kulcsár Gyula főgimn. tanár: A
mi magyar beszédünk.

6. Jan. 5. Fehér Miklós főgimn. tanár: Madách
Imre élete. (Uránia előadás alapján 50 vetített
képpel; 2 előadás.)

7. Jan. 12. Suszter Oszkár főgimn. tanár:
Egy zalai költő: Bacányi János (2 szavallattal.)

8. Jan. 19. Haerter Ádám főgimn. tanár:
Hazai gyógyfürdők (Uránia előadás alapján 50
vetített képpel; 2 előadás.)

9. Jan. 26. Sárközy Viktor g. e. titkár: A
tej gazdaságunkban (kísérletekkel.)

10. Febr. 9. Haerter Ádám főgimn. tanár:
Kelet-Ázsia (Uránia előadás alapján 50 vetített
képpel; 2 előadás.)

11. Febr. 16. Thassy Gábor dr. megyei főor-
vos: A tüdővészről (50 vetített képpel.)

12. Febr. 23. Keresztury József dr. ügyvéd:
Az égi testek származása és fejlődése (50 veti-
tett képpel.)

13. Márc. 1. Fehér Miklós főgimn. tanár: Egy
magyarországi származású német költő: Lenau
Miklós (néhány vet. képpel, 2 szavallattal.)

14. Márc. 8. Haerter Ádám főgimn. tanár:
Az ősember foglalkozása (Uránia előadás alap-
ján 55 vetített képpel.)

15. Márc. 22. Marik Pál dr. árvaszéki jegyző:
A munka történeti korszakai.

16. Márc. 25. Weiss Endre dr. ügyvéd: A
választójog elmélete.

17. Márc. 29. Andrássovich Géza: A házi-
nyulterjesztésről (prémek, ketrec bemutatásával.)

18. Ápr. 5. Hantke Emil pénzügyi fogalmazó: ko-
runk irányító eszméinek hatása a szépirodalomra.
Ezenfelül volt febr. 2-án Ispánovits Sándor
főv. tanár előadása a finn népről s országról 100
vetített képpel és 8 finn dallal.

Mivel a 6., 8., 10., 14. sz., előadások kettő-
sek voltak, továbbá a gimnáziumi ifjúság, vala-
mint a helybeli polgári leányiskola tanulói részére
a 3., 6., 8., 10., 11. és 14. sz. és a finn elő-
adásokból is 2 előadást rendeztek, azért az
összes előadások száma tulajdonképpen 32 volt.

A rendes előadásokat összesen kbl. 2450-eu,
tanuló előadásokat összesen kbl. 1000-en látog-
atták. Összesen 3450 hallgató.

Legtöbben a vetített képes előadásokat hall-
gatták.

A munka történeti korszakai.

(3.) A szabad lyceumban előadta: Dr. Marik Pál.

De megszabadította a kereszténység a szegény-
séget és nyomort is az utálat és megvetés ama
bélyegétől, melynek hordozására a pogány tár-
sadalomban kárhoztatva volt. A pogány tár-
sadalmi felfogás szerint ugyanis: „Az irgal-
masság a szív hibája s a becsületes emberek
gondosan kerülendik is azt. Legtöbbszörre a go-
noszoknál található. Az igaz böles nem ismer
irgalmat! És ezt nem kisebb ember mondta
mint Seneca! Cicero pedig Muzenáról tartott
védőbeszédében Zenóról, kit nagy tehetségnek
nevez és követőiről a stoicuskokról szólván, kik
közé sorolja Catot is, a stoicizmus elvei és
tanai közé számítandóknak állítja a következő-
ket is: „Csak az ostoba és együgyű könyörüle-
tes; a valódi férfiú nem engedi magát sem
megindítani, sem megkérlelni; végre vétség és
gonoszság az irgalmasság sugallatára hálgatni.“
Csak természetes, hogy a részvét és jótékony-
ság érzelmeit megbélyegző iyetén elvek mellett a
szegények el voltak hagyatva.

Ezzel szemben a kereszténységben a szegények
és szűkölködők Jézussal azonosítottak, azon nyi-
latkozata alapján, hogy valamit egynek ezen
legkisebb atyámfiai közül cselekedtek, nekem
cselekedtéltek. A keresztény felebaráti szeretet
lett tehát ruháznai, ápolni a szűkölködőket, el-

hagyatottakat és betegeket, menedéket nyújtani
az üldözötteknek és felszabadítani az elnyomot-
takat és rabszolgákat. A szegények tehát csak
az által szabadultak meg a rájuk sütött pogány
bélyegétől, hogy Jézus velük azonosítva magát,
a felebaráti szeretet és jótékony-
ság számára kiállította a minden százdabban érvényes neme-
sítő és megtisztelő oklevelet.

Mint ezzel kapcsolatos dologról, meg kellett
emlékezni arról a változásról is, mely a tulaj-
donjogról való pogány felfogásban állott be a
kereszténység hatása alatt. — Mig ugyanis az
ókori felfogás szerint a tulajdonjog föltétlen és
a vagyon semmire sem kötelez, tehát minden-
kinek feltétlen joga gazdagságát a maga hasznára
és saját élvezeteire fordítani, addig Krisztus
tanítása szerint, mely a dús gazdagságról és a sze-
gény Lázárról példabeszédben foglaltatik, a
tulajdonjogról állott ezen felfogás bűn a tár-
sadalmi igazságosság szerint. Ezen épült föl aztán
a keresztény felfogás a tulajdonjogról és általá-
ban a földi javakról. E szerint az emberek az
Isten által nekik juttatott javaknak jogilag
tulajdonosai ugyan, de e javak élvezete már
nem kizárólagosan az övék, hanem másoké is,
még pedig olyképen, hogy ezen mások fentar-
tandók a megmaradt fölöslegről. Vagyis a tulaj-
donjoggal szoros kapcsolatban áll az „adni
lehetőség szerinti“ kötelesség, hogy kiegyenlí-
tődjék a társadalom tagjai között fennálló va-
gyoni egyenlőtlenség. Ez az „adni lehetőség
szerinti“ elv óriási horderejű a társadalmi béke
együttélés szempontjából, amennyiben megaka-
dályozza az egy kézben való túlságos vagyon
összpontosítást és gátja a szegénység jogtalan
kifosztásának.

Hogy a földi javak tulajdonjogának ezen fel-
fogása mily döntő jelentőségű a társadalmi béke
szempontjából, annak beszédes példája a római
birodalom története és korunk helyzete is. A
római birodalomban torzképpé lett a társadalom
a korlátlan tulajdonjoggal velejáró önzés követ-
keztében. Krisztus előtt 100 évvel a római
polgárság csak 2000 jómódut számlál, míg a
proletárok száma magában Róma városában
félmillióra emelkedett. Tehát az óriási római
birodalom egész földterülete mindössze 2000
ember kezében volt összehalmozva, melyet a
rabszolgák ezrei műveltek, míg a proletárrá lett
középosztály esőcselékké fajult, melyet az állam-
nak kellett fentartania, ha nem akarta, hogy
folytonos lázongásával lehetetlenné tegyen min-
den közbiztonságot és rendet. A választásoknál
pénzzel csábították, megvesztegetésekkel kérlel-
ték, zsákmányosztalékkal és nyilvános lakomák-
kal esendesítették, pld. Crassus 10 ezer asztal-
nál vendégeltette meg Rómának proletárjait!
Igy lett halálos beteg a római társadalom egy-
kor erős, egészséges szervezete. Mig egyes részei
tele voltak tömve, mások éltető nedvöktől is
meg voltak fosztva és az államfentartó elem
helyét a bontó foglalta el és ezzel meg is ásta
sírját az akkori világ által uralt egykor dicső
birodalomnak.

A materialis individualizmus hatása alatt
használatos beteges tüneteket mutat a mai társada-
lom is és ezeknek visszahatása napjaink szociális
mozgalma. De erről később!

E helyt a keresztény világnézettel összefü-
gésben korunk társadalmi viszonyai szempontjából
föltötte érdekesnek és értékesnek tartom azon
szempontok idézését, melyeket a tulajdonra és
munkára nézve egy 1515-i prédikációban talá-
lunk kifejtve. Ezek: „Egyedül Isten ura mind-
annak, a mi a földön van. A mi vagyonod van,
ó ember, meggondold, hogy azt korlátlanul bir-
hatod, tetszésed szerint erre, vagy arra fordít-
hatod, sőt szaporíthatod mások szegénységének
kiszákmányolásával és nyomorultak elnyomá-
sával. Ó nem! Te csak kezelője vagy minden
vagyonodnak is. Rád mint Isten vagyonának
kezelőjére, a következő kötelesség hármlik:

dolgozzál és ne henyélj; munkád fölőslégét ha
eladod, azt igazságos áron add el; tartózkodjál
az uszoráskodástól, legyen az pénz- vagy kamat-
uzsora; a szegényben lásd felebarátodat, gyámo-
ltsd és istápolj tehetséged szerint. Igy csele-
kedve az Isten is hí sáfárjának fog tekinteni.
Csakhogy az így van — mondja a szónok —
nem tetszik sem a pénzesinalóknak, sem az
uzsorásoknak, a kik nagy urakká lettek és az
arany mindenhatóságával nemesi leveleket és
kiváltságokat szereztek. Mint igazi despoták,
büszkén tartják fejeiket és utálatat fordulnak
el ezen egyháznak tanításától, mely a tulajdon
és a munka közötti helyes viszonyt szabályozza,
az uszoráskodást, a szegénységen való meggaz-
dagodást pedig kérlelhetetlenül ostromozza!”

Ha ezen elvek domináltak volna mindvégig
a keresztény társadalmakban és dominálnának
napjainkban, akkor a parasztlázadások nem bori-
tották volna lángba a 15. és 16. században az
akkori német császárság nagy részét és 1514-ben
a Dózsa-féle parasztlázadás hazánkat, — korunk
pedig nem ismerné a szociális kérdést. De az
ember csak ember marad; egyenlőségre és sza-
badságra irányuló ösztönétől elválaszthatatlan
marad a gyengébbek lenyűgözését és szolgál-
vává való lealacsonyítását célzó törekvése. Az egyen-
lőség nem volt, nincs és nem is lesz egyenlő-
tlenség nélkül, a mig társas lény marad az
ember.

Kétségtelen, hogy a kereszténység szigorú
kötelmeivel nehéz járom a gyarló és szenvedé-
lyektől hányt-vetett embernek, — de ha elfo-
gultság nélkül vizsgáljuk a megbomlott tár-
sadalmi egyensúly helyreállítására igényt tartó
napjainkig felmerült elméleteket, be kell ismer-
nünk és vallanunk, hogy a társadalmi és gaz-
dasági élet létező bajai az igazság, méltányosság
és szeretet szellemében másképp mint a keresz-
ténység elvei alapján eredményesen nem orvos-
solhatók. Legyen szabad erre vonatkozólag tanu-
bizonyosságul hivatnom Taine-t, a francia pozitívista
filozófust és idéznem ama szavait, melyeket a
kereszténységnek, mint kulturális tényezőnek
pótolhatatlan voltáról ír egyik munkájában. „Ma
18 század után, írja, a kereszténység 400
millió emberi teremtménynek szellemi organuma
és szárnya, mely nélkül nem tudna az emberiség
önmaga fölé emelkedni. S valahányszor 18 szá-
zad óta e szárnyak kifáradtak, vagy ha azokat
megtördelték, ugyanakkor a nyilvános és magán-
erkölcsök lealacsonyodtak. Olaszországban a
reneszánsz, Angolországban a restauráció és
Franciaországban a direktórium korában látjuk,
hogy az emberek pogányakká lettek, a kegyet-
lenség és érzékiség fölbujánoztak s a társadalom
mintegy rablótanyává és tisztességtelen hüllé-
vé vált. Ha az ember ezt a jelenséget közelebbről
szemléli, akkor tudja csak igazában mérlegelni,
hogy mit hozott a kereszténység modern tár-
sadalomunkba bele. Sem a böleselkedő ész, sem a
művészet és irodalmi kultúra és semmi féle
kormányzat nem tudja e nemű szolgálatait pó-
tolni. — És csakis a kereszténység vezethet
beennünket vissza ama veszedelmes lejtőn, melyen
állunk. A régi evangélium még ma is a leghat-
hatóbb eszköze a szociális ösztönek.“

Nézzük már most korunk felfogását ugy a
munkát mint az azt végző munkást illetőleg és
kutassuk azokat az okokat, melyek korunk tár-
sadalmi egyensúlyának megbomlását eredmé-
nyezték.

Történeti igazság, hogy a társadalmi rendnek
alapfeltétele a társadalom egyes részeinek helyes
elrendezése. Ha ez megvan és minden tag lelki-
ismeretesen végzi a munkából ráeső részt, akkor
a társadalom jóléte és nyugalma biztosítva van.
Ellenben a helytelen elrendezés, azaz a tár-
sadalom egyes részei jogkörének kibővítése más
részek jogkörének megsértésével, társadalmi for-
rongást szül, mely annál vehemensebb és vesze-
delmesebb, minél erőszakosabb és jogtalanabb

BITUMINA

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt
tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan ká-
ránnyozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

tetőfedőanyag

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében
ZALAEGERSEGEN.

a jogkör megsértése, vagy egyes részek cselekvő szabadságának megszorítása, helyzeti létének más részek javára történő kiaknázása.

Ez történt korunkban is, midőn a nagyipar, nagybirtok és kereskedés a nagy tőke vezetése alatt hadat üzent a többi társadalmi elemeknek és azokat elnyomta, vagy legalább is nagy mértékben meggyöngyöztette. Ehhez járult a francia enciklopedisták által elterjesztett materialisztikus világnézet, mely felszabadította a tömegek szenvedélyét és megutáltatta velők a munka nehéz jármát.

A bomlási proceszust a klasszikus gazdasági iskola elveinek az életbe való átvitele és a gépek feltalálásával megváltozott termelés indította meg és növelte naggyá.

A klasszikus gazdasági iskola elvei a következőkben foglalhatók össze:

a) szabad föld, azaz földjével tehessen kiki, a mit akar;

b) szabad ipar és szabad munka; dolgozások mindenki a hol és a hogy akar; a munkabérek egyedüli regulátora a kereslet és kínálat, senkinek, sem az államnak, sem más testületnek semmi köze ahhoz, milyen a munkaidő s milyennek a munkafeltételek; mindez a munkaidő és munkás közti szabad egyezkedés dolga és ha van munkás, a ki kedvezőtlenebb feltételek mellett vállalkozik munkára, azt senki el nem tilthatja;

c) szabad kereskedelem és kamatláb; a kereskedelemnek egyedüli regulátora a szabad verseny, kiki portékáját úgy adja el, a hogy tudja és ha valódi áru helyett hamisítványt hoz forgalomba, ahhoz ismét senkinek semmi köze. Ép úgy lehet pénzt kölcsönadni oly kamatláb mellett, amint azt csak elhelyezni lehet.

(Folyt. köv.)

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Jegyzőkönyv,

felvett Zalaegerszegen a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 1908 évi március 30-án Zalaegerszegen tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc elnökle alatt gr. Batthyány Pál, Árvay Lajos, Bosnyák Géza, Boschán Gyula, dr. Csák Károly, Csertán Károly, Eitner Sándor, Heimler József, Imreh Antal, Kis Pál Ferenc (Galambok), Kolbenschlag Béla, id. Koller István, Koma József (Garabonc), Köngmayer János, Malatinszky Ferenc, Marton Lajos, Nagy László, Nagy Pál, Odor Géza, Pálffy László, Rohonczy István, id. Stádel János, ifj. Stádel János, Szentmihályi Dezső, Szücs Dezső, id. Thassy Imre, ifj. Thassy Imre, Thassy Kristóf, Udvardy Ignác, Dr. Zarka Zejnond egyesületi tagok és Sárközy Viktor g. e. titkár.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Nagy László és Udvardy Ignác urak kérték fel.

Elnök a tagok üdvözlésével a gyűlést megnyitja. Mielőtt a tulajdonképeni gyűlés tárgya áttérne, egy kijelentést kíván tenni az elnöki székből. Azon új kötelezettség mellett, mely a legutóbbi időben ráhárított, képesnek érzi magát arra, hogy a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület elnöki tisztét is betöltse s azt úgy, mint eddig, tovább vezesse. Ha pedig látná, hogy a nagyobb rá rótt terhek miatt ezen állásának nem tudna akként megfelelni, miként azt a közérdek meg kíváná, úgy állásáról le fog mondani. Addig is azonban, amíg ezen időpont bekövetkezhethet, teljes odaadással szolgálatára áll az egyesületnek.

Csertán Károly: Az itt elhangzott szavak megnyugvást szereznek neki, mert félt, hogy elnökünk a vállalt új hivatal következtében az elnöki székből távozik. Ha a hivatalos kötelesség őt távol is tartja, de lélekben velünk van. Indítványozza, hogy közgyűlés az elnöknek jegyzőkönyvileg mondjon köszönetet az elnöki szék megtartásáért.

Közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

Elnök: Szomorú kötelességet kell teljesítenie, amidőn egyesületünk két szeretett, becsült tagjának elköltözéséről kell megemlékeznie. Deák Mihály egyesületi alelnökünk és Dr. Hány István, az egyesület régi tagja voltak azok, akik nem-

régén elhaláloztak s kiket csak rövid pár nappal ezelőtt Oszterhuber Lajos is követett. Indítványozza, hogy az elhunytak emléke jegyzőkönyvileg megörökíttessék.

Közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

I.

Az alapszabályok értelmében az 1905 évben 3 évre választott igazgatóválasztmány, alelnökök, pénztárnok, ügyész megbízatása lejárt, ugyan- csak az alapszabályok értelmében ezek újbóli megválasztása végett elrendeli a szavazást, mely 10 tag kivánságára mint titkos szavazás ejtendő meg.

Közgyűlés a titkos szavazás mellőzésével a következő egyhangu választást ejtette meg:

I. alelnök: Koller István.

II. alelnök: Bosnyák Géza.

Pénztárnok: Fitos Márton.

Ügyész: Boschán Gyula.

Az igazgatóválasztmány pedig a következőképp egészített ki:

Árvay Lajos, Barza László, gr. Batthyány Ernő, gr. Batthyány József, gr. Batthyány Pál, Bogvay Elemér, Botka János, Csertán Károly, dr. Czinder István, Dervarics Imre, Dezső Béla, Eitner Sándor, Elek Ernő, Farkas József, gr. Festetics Tassiló, Flandorfer Ignác, Forster Elek, Gyömörey Gáspár, dr. Gyömörey Vince, Gruner Károly, Hajós Mihály, Hány Dezső, Imreh Antal, Dr. Kalcic Iván, Kemény Andor, Kolbenschlag Béla, Köngmayer János, Malatinszky Ferenc, Malatinszky Lajos, Mesterházy Jenő, Nagy Károly, Nagy László, Nagy Pál, Nedeczky Jenő, Nunkovics Vilmos, Odor Géza, Oltay Guidó, br. Puttheány Géza, Stádel János, Szentmihályi Dezső, gr. Széchényi Béla, Szily Dezső, Szücs Dezső, id. Tarányi Ferenc, ifj. Tarányi Ferenc, id. Thassy Imre, ifj. Thassy Imre, Trsztyánszky Ödön, Udvardy Ignác, Virius Vince, Vizlendvay Sándor, Zathurecky Márton.

Az alapszabályok értelmében az igazgatóválasztmányba beválasztottak a gazdakörök elnökei és tisztviselői.

II.

Elnök felhívására titkár az 1907 évi működésről szóló jelentést felolvassa.

Közgyűlés az elnöki jelentést egyhangulag tudomásul veszi.

III.

Titkár előterjeszti, hogy az alispáni hivatal megkereste az egyesületet, miszerint az 1894 évi XII. tc. végrehajtása tárgyában alkotandó szabályrendeletre vonatkozólag javaslatot terjesszen elő.

Előzőleg már foglalkozott az egyesület e tárggyal, s részint azért, részint azért, mivel magát erre kompetensnek nem tartotta, nem készített javaslatot, annyival inkább sem, mivel egy közgyűlés keretében alapos megvitatást s ennek következtében nagy időt igénybe vevő javaslat le nem tárgyalható.

Indítványozza, küldjön ki a közgyűlés egy szűkebbkörű bizottságot, amely jogosítva legyen, a javaslatot elkészítve az alispáni hivatalnak további törvényes eljárás végett beterjeszteni s kötelezett legyen működéséről utólag a közgyűlésnek jelentést tenni.

Közgyűlés az indítványt elfogadja s a bizottságba Árvay Lajos, Bosnyák Géza, Malatinszky Ferenc egyesületi tagokat és Sárközy Viktor titkárt küldi ki.

IV.

Titkár jelenti, hogy Garabonc község vásártartási kérelmének mellékletei és a soproni kereskedelmi és iparkamara véleményezése érkeztek le.

Az ok, mely Garabonc községet vásár engedélyezés kérelmére indította, ismeretlen. Tekintettel azonban arra, hogy a forgalmi pontoktól távol esik — a forgalom arra nem irányulhat; tekintettel arra, hogy kisszámú lakossága következtében nagyobb kereskedelmi és közforgalmi igényei nem lehetnek;

tekintettel arra, hogy a mezőgazdasági termékek forgalombahozatalára Galambok, Zalavár, Kiskomárom, Zalaapáti stb. vásáraiban jó piacot talál, a kérelem mint indokolatlan nem véleményezhető.

Kis Pál Ferenc galamboki és Koma József garabonci lakosok felszólalása után közgyűlés akként határoz, hogy a kérelmet akként véle-

ményezi, hogy elismeri, miszerint a községnek érdekében áll a vásár engedélyezése, közgyűlés azonban alaposabb érvet a véleményezésre nem talál.

V.

Földművelésügyi minster leirata Dobronak község legelőfelosztási kérelmének véleményezése tárgyában.

Különös sulyt helyez a minster arra, hogy a gazdasági viszonyok helyszini tanulmányozása után mondassék vélemény.

Közgyűlés titkárt a legelő megszemlélésére kiküldi s megbizta a tapasztaltak nyomán véleményes jelentés megszerkesztésével.

VI.

Titkár előterjeszti a számvizsgáló bizottság jelentését.

A jelentés felolvasása után bejelenti a közgyűlésnek, hogy Sümegi nyugdíjas kertész elhunyt, kinek nyugdíjigénye 1908 április 1-től megszűnik.

Malatinszky Ferenc felszólal, hogy a számvizsgáló bizottság elnökének időközbeni elhunytá végett a számvizsgáló bizottság saját hatáskörében választott elnököt Csutor János személyében, kinek elnökle alatt tartotta meg az ülést.

Kéri a bejelentés tudomásul vételét és a közgyűlés utólagos jóváhagyását.

Együttal felszólítja titkárt, hogy a számvizsgáló bizottság jelentésének tárgyalását, mivel az fontos dolog, jövőben a gyűlés tárgysorozatába felvegye.

A számvizsgáló bizottság jelentésére vonatkozólag a következő indítványt terjeszti elő.

A kisebb összegű tagdíjhátralékok postai megbízások útján hajtassanak be.

Az egyesület vagyonának elhelyezésére vonatkozólag indítványozza, hogy a készpénz a zalaegerszegi takarékpénztáraknál egyenlő összegekben helyeztessék el.

Udvardy Ignác, Koller István, Csertán Károly és elnök hozzászólása után közgyűlés határozati- lag kimondja, hogy az egyesület készpénz vagyona a zalaegerszegi takarékpénztáraknál egyenlő arányban elhelyezendő.

A takarékpénztári könyvek egy kivételével vinkulálандó, egy könyvben pedig 1000 korona vinkulálás nélkül hagyandó, hogy pénztárnoknak a szükséges összeg mindig rendelkezésére álljon.

A pénz kezelésére vonatkozólag pedig elhatározza a közgyűlés, hogy minden fix tételben költségvetésileg megállapított összeg kifizethető, míg a többi nem fix tételben megállapított összegek csak elnöki utalványra folyósíthatók.

VII.

Titkár jelenti, hogy az alispáni hivatal megküldte a honvédelmi minsternek leiratát, melyben tudatja, hogy a pótlóavató bizottságba polgári egyének a katonákkal egyenlő hatáskörrel fel nem vétethetnek, a lovak lehetőleg a tenyésztőtől szereztetnek be s azokért megfelelő esetekben 8—900 korona is lesz fizethető.

Közgyűlés a leiratot tudomásul veszi.

VIII.

Titkár jelenti, hogy az alispáni hivatal megküldte Dráskovec község vásári helypénzdíj-szabályzatát véleményezés végett. Miután a helypénzdíj-szabályzat állatfelhajtás nélküli, kirakodó vásárra vonatkozik s így mezőgazdasági érdeket nem érint, a kereskedelmi és iparkamara véleményezésének tekintetbevételével a jóváhagyás véleményezhető.

Közgyűlés az előadói javaslatot elfogadja s a díj-szabályzat véleményezésének megszerkesztésével titkárt megbizta.

IX.

Titkár jelenti, hogy az alispáni hivatal megkeresést intézett az egyesülethez, melyben felkéri, hogy a lépfene, seregegő üszög, sertés-orbánc, szóval fertőző ragályos betegségek elleni védőoltások ingyenessé tétele tárgyában megindított actió lehetővé tételére 4—500 korona segélyt adjon.

Közgyűlés elhatározza, hogy a megkeresésnek megfelelőleg 400 koronát boesát az alispáni hivatalnak rendezésére a védőoltások ingyenes eszközésének céljaira.

X.

Titkár jelenti, hogy a Vakokat Gyámolító Országos Egylet Dunántuli Fiókjá kéri az egyesü-

letet, hogy az egyesület tagjainak figyelmét a vakok készítményeire felhívni sziveskedjék. Kéri az egyesület árjegyzékének a hivatalos lappal való szétküldését.

Felszólítja továbbá az egyesületet bizományi árusítás elvállalására.

Közgyűlés az árjegyzéknek a hivatalos lappal való szétküldését elrendeli.

A bizományi árusítást, tekintettel annak körülményes voltára, nem vállalja.

XI.

Titkár jelenti, hogy Kőszeg Károly az egyesület ama megkeresésére, miszerint egyetemes talajművelő gépét gyakorlatban mutassa be, azt a választ adta, hogy a tavasszal több heti használatra szivesen ide ad egy gépet.

Kéri a közgyűlést, kérjen fel valakit a tagok közül, aki a gépet saját gazdaságában kipróbálni megengedné.

A kipróbálás megtörténte után — melynek ellenőrzésére titkár kiküldeték — azután egy napon nyilvános bemutatás tartassék.

Közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi s felkéri Elek Ernőt, hogy a gépet gazdaságában kipróbálja.

XII.

Titkár jelenti, hogy a Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület hasonirányú akció megindítása végett megkereste az egyesületet, miszerint a dohánybiztosítási állami kezelés alatt kényszerbiztosítással szoros összefüggésben van s mivel ez irányban a kezdeményező lépéseket megtette, az átiratot egyszerűen tudomásul veszi.

XIII.

Sopronmegyei Gazdasági Egyesület átirata a területszámításnak a méterrendszer alapján való átalakítása tárgyában.

Tekintettel a dolog nehezen való keresztülvihetőségére s miután ahhoz nagyobb közgazdasági érdek nem fűződik, közgyűlés az átiratot tudomásul veszi.

XIV.

A »Nemzeti Állam« szerkesztősége (antiszociális irányú) felkéri az egyesületet a lapnak a gazdaság körében való ajánlására.

Közgyűlés a lap helyes szellemére való tekintettel elhatározza, miszerint a lap ismertetésére vonatkozó közleményt fog a hivatalos lapban közzétenni.

XV.

Sümevidéki Gazdakör átirata, melyben tudatja, hogy az egyesületnek a körökön levő gépekre vonatkozó határozatát tudomásul vette, az adósság iránti kezesség módosztatását azon jogviszonytól fogva, melyben az egyesülettel áll, nem fogadhatja el. Egyébként tudatja, hogy tartozásának lefizetése iránt az intézkedéseket megtette.

Tudomásul szolgál.

XVI.

Temesvármegyei Gazdasági Egyesület a lépfene, sereggöszög, sertésorbánc elleni védőoltások kötelezővé tétele tárgyában hasonlított akció megindítására kéri fel az egyesületet.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter is leiratot intézett e tárgyban az egyesülethez, melyben tudatja, miszerint akként intézkedett, hogy a védőoltások oly helyeken, ahol a ragályos betegségek ismételen fellépnek, kötelezővé tétessenek; továbbá, hogy az ojtóanyagok a termelő intézeteknél díjtalanul boesáttassanak az illető vidékek rendelkezésére s végül, hogy az ojtások következtében beállott elhullásokért lehet legkártérítés adassék, melynek fedezésére ez évben már 50.000 koronát vett fel az 1908 évi költségvetésbe.

Közgyűlés a bejelentetteket tudomásul véve, arra való tekintettel, hogy ez irányban már a kezdeményezésen túl van, a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átiratát egyszerűen tudomásul veszi.

XVII.

Titkár jelenti, hogy a Fehérkereszt Lelchenáz 1908. évi naptárát megküldte s kéri, hogy azt az egyesület tartsa meg.

Közgyűlés a beküldött naptár megtartását és kifizetését elrendeli.

XVIII.

XVIII.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület megkeresése a kiadásában megjelenő „Független Újság“ minél nagyobb számban való megrendelése és ingyenes kiosztása tárgyában.

Közgyűlés tekintettel az egyesület vagyoni helyzetére és kiadásainak mérvére, a lapnak több példányban való előfizetésére vonatkozó megkeresésnek nem tehet eleget.

XIX.

Titkár jelenti, hogy a Magyar Kender és Lenipar részvénytársaság felszólította az egyesületet, miszerint készítményeinek árusítását vegye fel ügykörébe.

Közgyűlés tekintettel ama viszonyra, melyben az áruaktár révén más cégekkel áll, az ajánlatnak oly értelemben nem tehet eleget, hogy kizárólagosan a Magyar Kender és Lenipar Részvénytársaság készítményeit árusítsa, azonban nem zárkózik el az elől, hogy a felek kívánságára ezen gyártmányokból is ne tegyen rendelést.

XX.

Földművelésügyi miniszter leirata, melyben felkéri az egyesületet, hogy a cserebogarak irtásának hathatósabb foganatosítása iránt társadalmi téren közreműködni sziveskedjék.

Közgyűlés elhatározza, hogy a földművelésügyi miniszternek a cserebogarak irtására vonatkozó utmutatását a hivatalos lap legközelebbi számában közzététi.

XXI.

Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átirata, melyben rámutat ama nagy hátrányokra, melyek azon körülményből származnak, hogy a legelő területek nagy része nem az egyes községek, hanem a közbirtokosság kezén van. Javasolja a közbirtokossági legelők kisajátítását és azoknak községi legelővé való átalakítását.

Felkéri az egyesületet hason szellemben való felterjesztés megtételére.

Tudomásul szolgál.

XXII.

Titkár jelenti, hogy 1907. évi december hó 1-ével Zalaegerszeg székhellyel s Zalamegyére kiterjedő hatáskörrel új állattenyésztési felügyelőség létesített.

A szombathelyi állattenyésztési felügyelő, kinek kerületébe tartozott az idegi Zalamegye, ez alkalomból levélben bucsuzik el az egyesülettől, a kinevezett új állattenyésztési felügyelő pedig levélben jelenti be működésének megkezdését.

Míthogy az új hivatal felállítása óta rendes közgyűlés nem tartatott, nem volt alkalma ezen bejelentést előbb megtenni.

Tudomásul szolgál.

XXIII.

Soproni kereskedelmi és iparkamara megkeresése a megye 1907. évi közgazdasági viszonyainak közlésére vonatkozólag.

Közgyűlés az elnöki jelentés beküldését elrendeli, melyben az idevonatkozó adatok bent foglaltatnak.

XXIV.

Titkár jelenti, hogy a tapoleavidéki kovácsok megkeresést intéztek az egyesülethez, hogy számukra 2 vagon kovácszenet szerezzon be, mivel szén hiányában a gazdaközönség nagy kárára, munkálataikat nem tudják végezni.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy ugyan a tapoleavidéki kovácsok társulás útján ugyanazon eredményeket képesek elérni, mint amelyeket nekik az egyesület nyújthat, mivel azonban ezen célra anyagi erő nem áll rendelkezésére, a megkeresésnek eleget nem tehet.

A tapoleavidéki kovácsokat ilyen irányú actiójukban azonban a legmesszebbmenő erkölcsi támogatásban részesíti.

XXV.

Országos Magyar Gazdasági Egyesület megkeresése a parcellázások hatásának ismertetésére vonatkozólag.

Kérdőíveket küld, melyeknek kitöltve való beküldését kéri.

Közgyűlés tekintettel arra, miszerint a Köztelekkel a kérdőívek az egyesületi tagoknak ugyis szétküldettek s azok nagy részén a válasz megadatott, a kérdőívek szétküldését mellőzendőnek véli.

XXVI.

XXVI.

Titkár jelenti, hogy a pécsi posta és távirda igazgatóság értesítette az egyesületet, miszerint ócska távirda huzalok sem a pécsi postaigazgatóságnál, sem a budapesti gazdasági hivatalnál az év őszéig kaphatók nem lesznek.

Közgyűlés ezen körülménynek a lapban való ismertetését elrendeli.

XXVII.

Titkár jelenti, hogy a Triesti Általános Biztosító Társaság a kiadásában megjelenő „Közgazdasági közlemények“ című lapjának díjtalan megküldését ajánlja fel, ha az egyesület azt hivatalos helyiségében mindenki által hozzáférhető helyen felfekteti.

Közgyűlés arra való tekintettel, hogy egy más társulattal szerződéses viszonyban áll, az ajánlatot nem fogadja el.

XXVIII.

Sopronmegyei Gazdasági Egyesület tudatja, hogy „Gazda“ címen új szaklapot indított. Felkéri az egyesületet a lap előfizetésére és annak hivatalos lap céljaira való felhasználására.

Közgyűlés tekintettel arra, hogy az egyesület hivatalos lappal rendelkezik, az ajánlatot nem fogadja el.

XXIX.

Titkár jelenti, hogy a Tapoleavidéki Gazdakör azon kérelemmel fordult az egyesülethez, miszerint a múlt évben általa az egyesületi áruaktárnál vásárolt raffia eladásából származott, illetve a kimérésnél előállott 33.74 korona különbözetet részére térítse meg.

Közgyűlés a titkár által előterjesztett indokolt véleményezés alapján a hiánylat megtérítését az eladásokból befolyt jutalékból megtéríteni elrendeli.

XXX.

Titkár jelenti, hogy a zalaegerszegi m. kir. állampénztár egy vallomási ívet küldött az egyesület ingatlan vagyónának bevallása végett.

Közgyűlés a vallomási ívnek az ügyész részére való kiadását elrendeli.

XXXI.

Titkár jelenti, hogy az 1905 év őszén Zalaegerszeg városnak eladott ingatlanok ára eddig még nem folyt be s azok után kamat sem lett fizetve.

Hátralékban vannak még a városi villanytelep, Morandini Tamás és Stetka Péter.

Közgyűlés elrendeli, hogy az ügy az egyesületi ügyésznek adassék ki, aki szólítsa fel a feleket a hátralékos tartozásnak záros határidőn belül való kiegyenlítésére s amennyiben ezen felszólításnak eleget nem tennének, érvényesítse peres uton az egyesület követelését.

XXXII.

Titkár azon kérelmet intezi a közgyűléshez, hogy a Vasvármegyei Gazdasági Egyesület által április hó 1-én és 2-ikán Szombathelyen tartandó bikavásáron, annak tanulmányozása végett megjelenhessen.

Közgyűlés a kérelemnek helyt ad s megengedi, hogy a bikavásár tanulmányozására titkár Szombathelyre utazhassék.

XXXIII.

Nagykanizsai pótkávégyár felkéri az egyesületet, hogy a cikória termelés tontosságára és jövedelmezőségére a gazdaközönség figyelmét hívja fel.

Közgyűlés elhatározza, hogy a jövőben úgy, mint eddig a legnagyobb készséggel közreműködik a cikóriatermesztés hasznosságának ismertetésében.

XXXIV.

Földművelésügyi miniszter az egyesület ama felterjesztésére, miszerint az I. q-ás gabonás zsákok a kereskedelmi forgalomból zárassanak ki, azon választ adta, miszerint az illetékes tényezők meghallgatása után nem tartja ezt elrendelhetőnek.

Tudomásul szolgál.

XXXV.

Titkár jelenti, hogy az Országos Tejgazdasági Felügyelőség felhívja az egyesületet, hogy az Országos tejgazdasági bizottságának tagjai sorába lépjen be.

Ezen tejjgazdasági bizottság célja az 1909. évben Budapesten megtartandó nemzetközi tejjgazdasági kongresszus előkészítése és minél sikeresebbé tétele.

Közgyűlés arra való tekintettel, hogy az egyesület kebelében működő Zalavármegyei Tejjszövetkezetek Szövetsége a kongresszuson, valamint annak előkészítésében ugyis részt vesz s az ennek az eszközzésére ugyis hivatottabb, nem lép be az Orm. tejjgazdasági bizottságának tagjai sorába.

XXXVI.

A Novai Gazdakör betérjeszti módosított alapszabályait, a novai, kanizsai és sümegi gazdakörök az 1907. évi számadásait és az 1908 évi költségeloirányzatukat betérjesztik.

Tudomásul szolgál.

XXXVII.

Sümegvidéki Gazdakör tudatja, hogy az 1908 év folyamán Csabrendeken állatképzést, Gógánfán kosárfonó tanfolyamot és a tél folyamán népies előadásokat szándékozik tartatni. Kéri az egyesületnek támogatását.

Közgyűlés elhatározza, hogy a sümegvidéki gazdakört ezen actiójában támogatja.

XXXVIII.

Keszthelyvidéki Gazdakör megkeresése, melyben az általa tartandó állatdíjazás támogatását kéri.

Közgyűlés titkár véleményes jelentésének előterjesztése után tudatja, hogy az állatdíjazást erkölcsileg és anyagilag támogatni fogja.

XXXIX.

Titkár jelenti, hogy ifj. Thassy Imre azon megkeresést intézte az egyesülethez, miszerint az alapító tagsági jog örögyatya, Thassy Mihályról reá átruházassék.

Kérelmének indoklásául két okmányt mutat be, melyek szerint Thassy Mihály az alapító tagsági jogot még életében unokájára Thassy Lászlóra ruházta át, ki viszont ezen tagsági jogát soha nem gyakorolta, sőt az átruházást nem is kérelmezte. A másik okmány által igazoltatik, hogy Thassy László ezen jogát ifj. Thassy Imrének cédálja.

Közgyűlés többek hozzászólása után a kérelemnek helyt ad s Thassy Mihály alapító tagsági jogának Thassy Imrére való átruházását elrendeli.

XL.

Földművelésügyi miniszter leküldte a keszthelyi gazdakör államségély iránti kérelmét véleményezés végett.

Titkár jelenti, hogy a keszthelyi gazdakör számadásait sem terjesztette még be s így jelenlegi vagyoni helyzete ismeretlen, miért is a véleményezés ezen adatok ismerete nélkül kellőképp indokolható nem lesz.

Közgyűlés a kérelem véleményezését elhatározza, egyúttal utasítja titkárt, hogy a vélemény kellő indokolhatása végett szerezzze be a keszthelyi gazdakörtől annak vagyoni helyzetére vonatkozó számadásokat.

XLI.

Titkár jelenti, hogy a Debreceni Gazdasági Egyesület átiratot intézett az egyesülethez, melyben kéri, hogy a dohányárak emelésének tárgyában intézzen felterjesztést a kormányhoz.

Közgyűlés a megkeresést tudomásul veszi.

XLII.

Titkár jelenti, hogy a földművelésügyi miniszter a Balatonfüreden és Tapolczán létesítendő mintagazdaságok véleményezését megsürgeti.

Ezen iratok véleményezés végett az elnökségnek letták átadva.

Elnök tudatta, hogy a mintagazdaságok megisméltették és a véleményezés iratait rövid időn belül feltetjeszti.

XLIII.

Pénzügyminiszter leiratban értesíti az egyesületet, hogy az országos szeszadótanácsba egy rendes és egy póttag választására és kiküldésére jogosult. A megválasztandó tagoknak szeszgyárosoknak kell lenni.

Közgyűlés a szeszadótanácsba Elek Ernőt rendes, Schmidt Emilt pedig póttagoknak megválasztja, illetve kiküldi.

XLIV.

Titkár jelenti, hogy a Tapolcavidéki Gazdakör azon megkeresést intézte az egyesülethez, hogy a szőlőkultúra javítása és intenzívebbé tétele céljából műtrágyázási kísérleteket vezessen be, illetve e célból a gazdakört anyagi segélyben részesítse.

Közgyűlés titkár javaslatára elhatározza, hogy a kísérletek eszközzésére a Kalisindikatus tudakozó irodáját felkéri s amennyiben ez eredményre nem vezetne, határoz a kiadandó segély nagysága felett.

XLV.

Országos Magyar Gazdasági egyesület megkeresése a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződéssel szemben való állásfoglalás tárgyában.

Elnök felszólítására titkár a földművelésügyi kormányhoz felterjesztendő ez ügyre vonatkozó kész felterjesztést felolvassa.

Közgyűlés a feliratot felterjeszteni elrendeli, egyúttal hasonszemléli felterjesztésnek a képviselőház és a megye országgyűlési képviselőihez való elküldésére utasítja a titkárt.

XLVI.

Temesvármegyei Gazdasági Egyesület átirata a vasutaknak a szállítás folytán beállott állati károsodások megtérítésének kötelezése tárgyában. Tudomásul szolgál.

XLVII.

Tagsági ügyek:

Uj tagokul jelentkeztek: Martinesevics Ferenc, Flandorffer Ignác, Gruner Ernő, Balatonfüredi Gazdakör, Kolbenschlag Béla, Györfly Károly, Hány Kálmán, Gruner Károly.

Kilépését bejelentette:

dr. Mádi Kovács János.

Közgyűlés az új tagok felvételét elrendeli, mádi Kovács János kilépését pedig tudomásul veszi.

XLVIII.

Zalatárnok közég kérelme tagdíjának 20 koronáról 10 koronára való leszállítása tárgyában.

Titkár előterjesztése után közgyűlés határozatiilag kimondja, hogy a novai főszolgabírói hivataltól beszerzendő információ alapján, amennyiben Zalatárnok község állami adója nem éri el azon mértéket, mely után a községek 20 korona tagdíj fizetésére kötelezettek, a kérelemnek helyt ad, ellenkező esetben, az alapszabályok értelmében a kívánságnak eleget nem tehet.

XLIX.

Titkár jelenti, hogy a Temesvármegyei Gazdasági egyesület az ezen megkereséssel fordult az egyesülethez, nevezze meg azon helyeket, ahol fajmarhák beszerezhetők, továbbá, hogy a kisgazdákkal Nyugot - Magyarországra teendő utjok alkalmával mely gazdaságok volnának, mint belterjesebbek, a kultúra magasabb fokán állók megtekinthetők.

Közgyűlés fajmarhák nagyobb számban való beszerzésére gazdaságokat ajánlani nem tud, ellenben mint belterjes, tanulás és megismerésre alkalmas gazdaságokat ajánlja a keszthelyi gazdasági akadémia és Elek Ernő ujuépi gazdaságait.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

kmf.

Sárközy Viktor

g. e. titkár.

Hertelendy Ferenc

g. e. elnök.

Elnöki jelentés.

Tisztelt Közgyűlés!

Az 1907-iki év rossz auspiciumok között köszöntött ránk. Az időjárás kedvezőtlenége, a késői tavaszodás, a szociális izgatások következtében felbujtott, tulkövetelésre hajlandó mezőgazdasági munkások magatartása mindent jósolt a gazdáknak, csak jót nem.

A szociális kérdést a természet, a munka kereslet és kínálat közötti természetszerű viszony következtében beállott magasabb munkabérek, az ennek kapcsán előállott általános drágulás s így a munkások nagyobb keresete önként oldották meg.

Nem szabad azonban megfeledkeznünk arról sem, hogy a hatóságok, élükön alispánunkkal, a gazdatársadalom érdekében, a mezei munkásokat

végeztetésének biztosítása céljából a legmesszebb menő és praeventiv intézkedéseket megtették. Ezen intézkedések s az izgató földmunkás szövetkezetek és szakcsoportok szigorú ellenőrzése, részben feloszlata, a fent említett tényezőkön kívül, megtették a hatásukat a munkáviszonyok javítására.

Ennek kapcsán meg kell emlékeznünk arról, hogy a kisgazda, a kisbirtokos az általános drágulás következtében — jól értékesíthetvén minden általa előállított termelvényét — olyan helyzetbe jutott, hogy nem csak a megélhetési viszonyai vannak biztosítva, hanem alkalma nyílik a vagyonszerzésre is.

A kisgazdával ellentétben a középbirtokos a legnagyobb küzdelmek között képes csak gazdaságát jövedelmezőleg kezelni. Míg a kisbirtokosnál a munkaerő maga és családja kézimunkájával állandóan biztosítva van, addig a középbirtokosnak munkaerő, főleg pedig a cseléd és olesó hitel hiánnyal kellett állandóan küzdenie.

Ily körülmények között természetes, hogy a középbirtokos helyzete nagyon meg van nehezítve s azt mondhatjuk, nagyobb mértékben rászorul az állami támogatásra, mint a kisember.

Ez évben érvényre jutottak a vámtarifa új tételei, melyek kihatásukat nemcsak a gabonárak, de egyéb termények árainak emelésében is éreztették.

Az év első felében emelkedő irányzatot mutatott úgy a marha mint a tojás, a baromfi és vajnak ára is. Ennek következménye gyanánt ha a gazda drágábban termelt is, viszont termelvényeit jobban tudta is értékesíteni, úgy hogy a megdrágult termelési költségekért a jobb árakban némi rekompenzációra talált.

Az 1907 év őszén a világpiacon beállott pénzdrágaság nálunk is erősen éreztette hatását. A gazdák a rosszabb termelési év következtében beállott nagyobb hiteligényüket csak nagyobb áldozatokkal fedezhették, sőt sok esetben kénytelenek voltak az elkerülhetetlennek látszó hitel igénybevételéről a pénz drágasága és nehéz hozzáférhetősége miatt lemondani.

Ezen alkalomkor, t. i. a pénz drágulásának idején éreztették jótékony és üdvös hatásukat az 1898. évi XXIII. tveikk alapján álló hitel-szövetkezetek, melyek képesek voltak tagjaiknak a régi, legtöbb esetben 6%-nyi kamatlább mellett kellő hitelt nyújtani.

Amily kedvezően alakult a fenyegető szociális bajok megoldása az 1907-ik gazdasági évben, ép oly kevésbé volt kedvező a gazdasági viszony.

A késői tavaszodás következtében a gazdák nagy általánosságban olyan helyzetbe jutottak, hogy állatjaikat alig voltak képesek addig takarmányozni, amíg az új takarmánnyal a szorult helyzetben nem segíthettek.

Sajnos a takarmányozási viszony az egész év folyamán nem alakult kedvezőbbben, mint miként az az év elején mutatkozott.

A késői tavaszodás, a késői derek a takarmánytermés egy részét tönkretették, másrészt kényszerítették a gazdát az új takarmányok olyankorai igénybevételére, amikor az még tömeget nem szolgáltatott. A késői tavaszra következett a száraz nyár, mely tönkretette úgy a rétek sarjutermetését, mint a hogy meghiusította a csalamádé termelését s elvitte a lóher második kaszálását.

Egyedül az őszi hónapok kedvező, fagymentes időjárása hozta a gazdát abba a helyzetbe, hogy az állatállomány hosszas legeltetése következtében megtakarított takarmánymennyiséggel kielelthetett.

A rossz takarmánytermés és a szemes gabonaművek valamint az erőtakarmányok magas árai az állatárak nagyobb mérvű visszaesését vonták maguk után.

Egyedül az állati meléktermékeket értékesítő gazdaságok voltak abban a helyzetben, hogy termékeiket változatlan, sőt helyenként emelkedett árban is értékesíthették.

A gabona termelési viszonyok az elmúlt évben szintén kedvezőtlenek voltak. A késői tavaszodás, a téli nagy hó részint a vetéseket fejlődésükben visszavetették, részint az őszi rozsokat megtrikították.

A kedvezőtlen időjárás a tavasziak elvetésénél és terméseredményénél éreztette legszembetűnőbbben a hatását.

A május hóban beállott hirtelen felmelegedés az elmaradott vetéseket gyorsabb fejlődésre ösztönözte ugyan, de nem bírta pótolni a tavasz mulasztását.

Az őszi vetések közül a buza, dacára a ked-

vezőtlen időjárás viszonyoknak, jó közepes termést szolgáltatott, míg a rozs termése már a közepesen alul maradt.

A tavaszi vetemények termése általában gyengének sőt rosznak mondható, úgy hogy úrpából egyes helyeken alig termett 2 q-nál nagyobb mennyiség.

A szántóföldi takarmányok termése szintén általában rosz. Főleg a nyári takarmány növények termése teljesen kudarcot vallottak mondható.

Gyök, gumós növényekben, valamint a tengeriben a termés közepesnek, utóbbinál főleg a megye déli részében jónak is mondható.

A szőlők az elmúlt év nagyobb hideggek beköszöntött tele következtében rosszul jöttek át a tavaszba. A nyár folyamán a fejlődési viszonyok a szőlőre kedvezőek voltak, úgy hogy mennyiségileg kitűnő eredményt szolgáltatottak.

A must és a bor árak, tekintettel a kedvezőlebb termésmennyiségre és a jobb minőségre, lényegesen emelkedtek az előző évihez képest.

A kedvezőtlen, száraz nyár következtében a talajelőkészítő munkálatok nem voltak kellőképpen végrehajthatók s a vetések is csak elkésve s legelőbbnyire nem teljes mennyiségben voltak elvégezhetők. Dacára annak, hogy a vetések még novemberben is folytak, több gazdaságban maradtak földek — főleg lóherések — vetetlenül.

Az elmúlt év a gazdasági egyesület életében lényegesebb változást nem idézett elő. A előző évben létesített áruraktár forgalma szépen fejlődött úgy, hogy így arányban való továbbhaladás esetén — a gazdasági egyesület ezen önzetlen munkálkodása következtében — tetemes anyagi megtakarítást ér el a gazdaközönség részére.

Az állattenyésztés emelése érdekében az elmúlt évben a földművelésügyi kormány anyagi támogatásával, a gazdakörök közreműködésével az egyesület 5 állatdíjazást rendezett, még pedig Tapolezán, Csáktornyan, Zalaegerszegen. Díjazásokra az egyesület a gazdakörök és a megyei takarékpénztárak díjain kívül ez alkalmakkor 2500 korona összeget adott ki.

A lótenyésztésbizottság elnöke által tartott muraközi lódíjazáson is részt vett az egyesület, annak rendezésében tevékenyen befolyt. Az állam által adott 2000 K díjon kívül a gazdasági egyesület ugyanis mint megyei mezőgazdasági bizottság szintén 600 koronával hozzájárult a díjazás sikerének emeléséhez.

Az állatdíjazások szép eredménnyel végződtek. A felhajtások száma általában nagy volt s a felhajtott állomány is megfelelt a várakozásnak.

Az állatdíjazásoknak az állatállomány minőségére való kihatása a felhajtott állományon szembetűnően észlelhető.

A muraközi lódíjazás, melynek megismétlését évről évre szükségesnek véljük, szintén jó eredménnyel járt.

Az állatdíjazásokon kívül tartott a Nagykanizsai Gazdakör az elmúlt évben egy bikavásárt Nagykanizsán, amelyre mintegy 60 bika hajtatott fel, mely felhajtott mennyiség mintegy 4%-ka ott a helyszínén el is adatott.

A mezőgazdasági szakképzés, a gazdaság teréni újabb vívmányok, a belterjesebb gazdálkodási módok megismertetése, a lakosság téli foglalkoztatása és munkára tanítása szempontjából úgy az 1907 év első mint utolsó felében tartottak népies előadások és háziipari tanfolyamok is. A háziipari tanfolyamok Bellatinoz, Légrad, Perlak, Tapoleza, Tördemicz, Zalaegerszeg, Égenföld, Balatonmagyaród községekben tartottak meg.

A népies előadások 52 községben mintegy 3000 hallgató előtt lettek megtartva.

Sajnálattal kell jelentenünk, hogy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete képviselőt, melyet 2¹/₂ éven át birtuk, ez évben tőlünk megvonta. Hivatkozással mult évi elnöki jelentésünkre, ezen körülményt előre láthatónak kell jelezni. Ugyanis oly viszonyok között, midőn pénzügyőrök által szereztel magának egy ily neves intézet ügyfeleket, nem lehet képzelnünk, hogy a kölcsöntkereső a képviselőt, mely nem rendelkezik hangzatos frázisokkal dobálózó, de nagy közvetítési díjakat zsebrevaló ügynökökkel, felkeresse.

Az év folyamán tartott gazdatársadalmi mozgalmak iránt egyesületünk élénk érdeklődést mutatott. Részt vett az egyesület testületileg a szeptember hó 3-án és 4-én megtartott gazdasági kongresszuson Pécsen, továbbá az O. M. G. E. és G. E. O. Sz. december hó 7-én és 8-án

Budapesten megtartott évi rendes közgyűlésein kiküldöttei által képviseltette magát.

Az egyesület kebelében mint független szervezőműködő Zalaegerszegi Tejszövetkezetek Szövetsége ez évben nem annyira a tejszövetkezetek szervezésére, mint inkább arra fektette a fősúlyt, hogy a meglévő szövetkezetek érdekeit vigye előbbre úgy az értékesítés mint a termelés terén.

A szeptember hó 1-én és 2-án megtartott első országos tejszövetkezetek kongresszuson a szövetség elnöke és igazgatója mint a kongresszus társelnöke és főtitkára tevékenyen részt vettek. A kongresszus által kiküldött országos bizottságba a szövetség igazgatója is beválasztott.

Az elmúlt évben 7 esetben adott egyesületünk véleményes jelentést a földművelésügyi kormány, 8 esetben a törvényhatóság és 5 esetben az O. M. G. E.-nek e célból áttett megkereséseire; 17 esetben intézett feliratot a földművelésügyi kormányhoz, 1 esetben a képviselőházhoz, 1 esetben a kormányhoz; 19 esetben intézett átiratot és megkeresést a földművelésügyi kormányhoz, 18 esetben az alispáni hivatalhoz és 8 esetben az O. M. G. E.-hez. Ezenkívül 3 esetben intézett az egyesület feliratot a megye törvényhatósági közgyűléséhez.

Az elmúlt évben az eddigi szokásoknak megfelelően a keszthelyi gazdasági akadémia egy III-ad éves hallgatójának kiadott az egyesület millenniumi ösztöndíja.

Beérkezett és elintéztetett 1696 egyesületi ügydarab. Elküldött postai levelek és csomagok száma 1291 db. Tejszövetkezeti ügydarab beérkezett és elintéztetett 212 db., elküldött levelek és postai csomagok száma 381 db. Összesen 1908 ügydarab és 1672 postai küldemény.

1907-ben tartott 3 rendes, 2 rendkívüli igazgatóválasztmányi, 3 mezőgazdasági bizottsági és 1 tejszövetkezeti gyűlés.

Az egyesület 1907 évi elnöki vezetősége: Diszelnök: Pusztaszentgyörgyi és tetétleni Darányi Ignác dr.

Elnök: Hertelendy Ferenc főrendiházi tag, főispán.

I. alelnök Koller István földbirtokos.

II. alelnök: Deák Mihály földbirtokos.

Titkár: Sárközy Viktor.

Pénztárnok: Fitos Márton.

Ügyész: Boshán Gyula.

Zalaegerszeg, 1908 évi március 17.

Hertelendy Ferenc

g. e. elnök.

Jegyzőkönyv,

felvett Zalaegerszegen, a Zalaegerszegi Gazdasági Egyesület 1907. évi pénztári számadásának megvizsgálására kiküldött számvizsgáló bizottság 1908. évi március hó 9-én megtartott gyűlésében.

Jelen voltak az alulírottak.

A közgyűlés által kiküldött számvizsgáló bizottság elnöke, Deák Mihály egyesületi alelnök elhalálozván, a bizottság saját hatáskörében Csutor János számvizsgáló bizottsági tagot elnökül megválasztotta, kinek elnöklése alatt tartotta meg ülését.

I.

Az 1907. évi pénztári számadás megvizsgálataván, az 1906 évi pénztári maradvánnyal együtt (50926.55 K) volt az egyesületnek az 1907 évben:

Bevétele: — — — — 65835.70 K.

Kiadása: — — — — 12219.75 K.

Maradvány: 53615.95 K.

azaz ötvenháromezerhatszázötvenöt korona 95 fillér, mely összegből a Zalaegerszegi Központi Takarékpénztár által kiállított 207 számú takarékpénztári könyvben 21940.70 K, a Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság által kiállított 109 számú takarékpénztári könyvben 17351.20 K, a Zalaegerszegi Takarékpénztár Részvénytársaság által kiállított 13935 számú takarékpénztári könyvben 10633.74 K és végül 3690.21 K készpénzmaradványban találtatott.

A számadás egyes tételei az igazolásul szolgáló okmányokkal és nyugtákkal a bizottság részéről összehasonlítottak és azok a számadásokkal mindenben megögegyezőknek találtak. Ezek után a bizottság a főkönyvet a mellékönyvekkel összeögegyeztetve, valamint ezen könyvek tételeit egyenkint összeögegyeztetve, a pénztári számadást teljesen rendben találta.

Az egyesületi pénztáros a takarékpénztári könyvecskéket és készpénzkészletet a bizottságnak bemutatván, azok a könyvekben kitüntetett tételekkel teljesen megögegyeztek; melyek után a számvizsgáló bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy az 1907 évi számadásokra nézve Fitos Márton pénztárosnak a felmentvényt a szokásos fentartással megadja.

II.

Az egyesület vagyoni állapota 1907 évi december hó 31-én.

1. Pénzkészlet a pénztárban	3690.31 K.
2. Három darab takarékpénztári könyvben elhelyezve	49025.64 K.
3. Alapítványi kötvényben	400.— K.
4. Kötvénykamat hátralék	201.34 K.
5. Ingatlanok becsértéke	36000.— K.
6. Orsz. Közp. Hitelszövetkezet 463 sorozat 09 számú alapítványi részjegye	1000.— K.
7. Könyvtár értéke	240.— K.
8. Tagdíj hátralék	3304.50 K.
9. Egyéb követelések:	
a) a Sümegi Gazdakör tartozása	700.— K.
b) Vizitársulati kölcsön kamata	229.47 K. 929.47 K.
10. Tenyészalap követelése	934.68 K.
11. Boshán Gyula ügyésznél állampapír	208.— K.
Összesen:	96833.94 K.

Az egyesület vagyoni mérlegében szereplő 2535.37 f tétel az 1907 évi augusztus hó 14-én tartott közgyűlés (jegyzőkönyv I. pont) határozata értelmében a vagyoni mérlegből töröltetett.

Hasonlóképp töröltetett az egyesület vagyoni mérlegéből, az 1907 évi március 26-án tartott közgyűlés (jegyzőkönyv IV. pont) határozata folytán lucerna és rézgálic követelés eimen fennálló 32.16 K tétel is.

11-es számú tételre vonatkozólag javasolja a bizottság, hogy a Boshán ügyész levő állampapír az elnök által átvétessék s az ügyész bementése alapján intézkedés tétessék annak értékesítése végett.

III.

Az egyesület követeléseinek behajtására javasolja a bizottság:

1. Baranyay Elek elleni 400 K alapítványi követelés behajtassék.

2. A tagdíjhátralékosoknál javasolja a bizottság, hogy az alant kitüntetett hátralékosoktól a tagdíjak behajtassanak, u. m. Anyos Kálmán Keszthely 30 K, id. Bozay Pál Keszthely 30 K, Deutsch Lajos Boeska 40 K, Dauseha Ottó Nagykanizsa 30 K, Ferenczy József Nagylengyel 30 K, Horváth Antal Muraszterdahely 52.50 K, Horváth Vince Nagylengyel 50 K, Horváth István basa Zalaszentmihály 40 K, Kohn Mária Gógánfa 30 K, Kustán község 30 K, Keményfa község 30 K, Kovács Antal Kerettye 50 K, Kámán Ferenc Bak 40 K, Kohn és Wirt Dergecs 30 K, Gruner Ernő 20 K, Lichtenstein Jenő Csabrendek 60 K, Lengyel Bernát Nagykanizsa 50 K, Magetti Géza Badacsonytomaj 20 K, Németh József Bak 40 K, Németh Jenő Zalaszentmihály 60 K, Oroszy József Orosztony 50 K, Obersohn Mór Zalaegerszeg 40 K, Polnisch Árpád Lenti 40 K, Polgár Jenő Nagykanizsa 30 K, Skublics Imre Zalaegerszeg 90 K, Strausz Sándor Nagylengyel 30 K, Szabó Döme Pórszombat 40 K, Schwarz Bernát Kebele 40 K, Ulicsnyai Károly Csáktornya 30 K, Weisz Miksa Felsőrajk 40 K, Vécsey Zsigmond Nagykanizsa 40 K, Zsiga Mihály Zalaszentmihály 40 K, Bottornya község 60 K, Belicza község 6 K, Gyulakeszi község 60 K, Hahót község 40 K, Lenti község 40 K.

IV.

A számvizsgáló bizottság az 1908 évi költségvetést a következőkben terjeszti elő:

BEVÉTEL:

1. Pénzkészlet a pénztárban	3690.31 K.
2. Tagdíjakból	4000.— »
3. Hátralékos tagdíjakból	1000.— »
4. Takarékpénztári kamatok	1800.— »
5. Első Magyar Általános Biztosító Társaság által fizetendő jutalék	1000.— »
6. Egyesületi kert bérlete	170.— »
7. Áruraktár utáni jutalék	100.— »

8. Az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet alapítványi részjegyének kamata 50.— K.
9. A Nemesi választmány adománya 600.— >

Összesen: 12610.30 >

KIADÁS:

1. Titkár fizetése és lakbére 3000.— >
2. Pénztárnok fizetése 600.— >
3. Kertész nyugdíja 240.— >
4. »Zalamegyének« mint hivatalos lapnak általány 1000.— >
5. Postaköltség 400.— >
6. Iroda fűtés és világítás 300.— >
7. Állatdíjazásokra 600.— >
8. Irodaszerek és nyomtatványokra 300.— >
9. Ösztöndíj 200.— >
10. Gazdaköröknek tagsági járulék 2000.— >
11. Utiköltségekre 800.— >
12. G. E. O. Sz.-nek tagdíja 100.— >
13. Szaklapok és könyvek 100.— >
14. Előre nem látható kiadás 300.— >
15. Írógép törlesztése 200.— >
16. Adó 120.— >

Összesen: 10260.— K.

A bizottság a költségelirányzat megállapításánál konstata, hogy a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetével való összeköttetés megszüntetése az onnan élvezett összegtől az egyesület elesett, miért felkéri elnököt, hogy az ezen összeg után eddig kivetett adó leírása iránt az intézkedést megtenni kegyeskedjék.

A bizottság ajánlja a közgyűlésnek, miszerint határozatilag mondja ki, hogy az egyesület pénzei miként kezeltesse, illetve hova helyeztesse el a gyümölcsösztetés végett.

Egyéb tárgy nem lévén elnök a gyűlést bezárja.

Kmf.

Csutor János sk.,

számvizsgáló b. elnök.

Malatinszky Ferenc sk.,

számvizsgáló b. tag

Sárközy Viktor sk.,

g. e. titkár.

Szűcs Dezső sk.,

számvizsgáló b. tag.

Fitos Márton sk.,

g. e. pénztárnok.

Jegyzőkönyv,

felvétel 1908 évi március hó 30-án a Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottság Zalaezerszegen tartott rendes ülésében.

Jelen voltak: Hertelendy Ferenc elnöklete alatt id. Stádel János, Bosnyák Géza, Elek Ernő, Szentmihályi Dezső, Udvardy Ignác, Szűcs Dezső, Koller István, Csertán Károly, Hayden Sándor, Nagy László, Malatinszky Ferenc, ifj. Thassy Imre, Kolbenschlag Béla, Flandorfer Ignác, Pálffy László, Imreh Antal, Königmayer János, Odor Géza m. b. tagok és Sárközy Viktor m. b. előadó.

Elnök a tagok üdvözlésével a gyűlést megnyitván, felszólítja az előadót a tárgysorozat ismertetésére.

Előadó jelenti, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés az 1545/1907. számú átiratra vonatkozólag értesíti a bizottságot, miszerint a mezőgazdasági bizottsági alap segélyezését elvben kimondja, a segélyezés mérvét illetőleg pedig csak a vármegyei ebadóalap 1907 évi jövedelmének hovatfordítása alkalmával fog határozni.

Bizottság az előterjesztést tudomásul veszi.

Előadó jelenti, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, valamint az alispáni hivatal értesítik a bizottságot, miszerint ugy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, valamint a földművelésügyi minister a bizottság 1908 évi működési programját és költségvetését elfogadta.

Bizottság a jelentést tudomásul veszi.

Előadó jelenti, hogy az 1907 évi működési program és költségelirányzatnak megfelelőleg a bizottság a székesfehérvári és zalaezerszegi állami erdészeti hivataloktól, illetve állami fahiskoláktól 370 darab nemes gyümölcsfa esemét szerzett be s azokat a bizottság határozata értelmében a Sümegvidéki Gazdakör és a Sümegi járási mezőgazdasági bizottság közbejöttével a sümegi járás kigazdái között kiosztotta.

Mivel a fák beszerzésével és azok elszállításával költségek merültek fel s mivel az 1907 évi költségelirányzattól a hátralékos összeg nem becsúsztatott a bizottság rendelkezésére, kéri az előadót a bizottságot, hogy a költségek fedezéséről gondoskodni, illetve a szükséges pénzüsség

kiutalása iránt az intézkedést megtéetni sziveskedjék.

Bizottság az előadottak tudomásulvétele után elhatározza, hogy az alispáni hivatalhoz sürgős megkeresést intéz a költségek kiutalványozása tárgyában, mely megkeresés szerkesztésére előadót utasítja.

Elnök előadó előterjesztése után a bizottság tagjait az esetleges indítványok megtételére felszólítja.

Csertán Károly indítványozza, hogy a községenki állatvizsgálatok mai módja megváltoztassák. Ugyanis a mai vizsgálati módszer költséges és nem megfelelő.

A községeknek, melyekben az állatvizsgálat tartatik, kötelessége helyiségről gondoskodni, a megvizsgálandó állatok elhelyeztetnek, nap-szamosokat kell állítani az állatok elővezetéséhez stb szóval költségei merülnek fel. Viszont a már mind értékesebb és értékesebb apaállatok gyakran oly időben is kényszerítettnek az elővezetésre, amikor azok mindenféle meghülésnek és betegségeknek vannak kitéve.

Indítványozza, intezzen a bizottság felterjesztést a földművelésügyi kormányhoz s kérje az 1894 évi XII-ik törvényeikk idevonatkozó részének akkénti módosítását, hogy az állatvizsgálat ne a községekben egy helyen, hanem istállóként eszközöltessék.

A bizottság az indítványt elfogadja és elhatározza, hogy a földművelésügyi kormányhoz ily értelemben felir.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Sárközy Viktor

m. b. előadó.

Hertelendy Ferenc

m. b. elnök.

Gazdakörök számadásai.

A Nagykanizsa városi és járási gazdakör 1907 évi bevételei: 1906 évi maradvány 655 K 97 f, rendes tagok után 298 K, az anyaegylet részére befizetett tagdíjakból 20 K, pártoló tagok után 250 K, tenyészbika vásárból 40 K, a vármegyei mezőgazdasági bizottságtól segély 50 K, szénkéneg kezelési felesleg 56 K 62 f, takarékpénztári betét kamatai 32 K 73 f, összesen 1433 K 32 f. — **Kiadás:** tagdíjak az anyaegyesületnek 30 K, „Zala” tiszteletdíja 30 K, nyomtatványok és hirdetések 123 K 72 f, postaköltség 54 K 39 f, beszerzésekre 86 K, irodaszerekre 5 K, bikavásár költségeire 64 K 70 f, személyi díjazások 22 K, szénkéneg kezelőnek 86 K 62 f, maradvány 890 K 89 f.

1908 évi költségvetés. Bevételek: maradvány 890 K 89 f, tagdíjak rendes tagok után 238 K, tenyészállatvásárból 48 K, a mezőgazdasági bizottságtól segély 50 K, a Gazdakör Biztosító szövetkezetétől jutalék 18 K, betétek kamatai 35 K 11 f, pártoló tagok 1908 évi díja 320 K, összesen 1900 K. — **Kiadások.** Nyomtatványok és hirdetések 100 K, a „Zala” és egyes személyek tiszteletdíja 50 K, postaköltség és bélyegek 50 K, tagsági díj az O. M. G. E.-nek 34 K, beszerzési és kiállítási költségek 156 K, be nem hajtható tagdíjak 200 K, előre nem látható kiadások 110 K, összesen 1200 K.

A novai járási gazdakör 1907 évi számadása: **Bevétel:** maradvány 1906 évről 140 K 80 f, tagsági díjakból 371 K, betétek kamataiból 5 K 59 f, összesen 526 K 30 f. — **Kiadás.** Posta és távirtdiáköltség 6 K 96 f, maradvány 519 K 43 f. — **1908 évi költségvetés.** **Bevétel.** Maradvány 519 K 43 f, tagdíjakból 400 K, Stádel gépgyártól jutalék 20 K, betétkamat 20 K, összesen 959 K 43 f. **Kiadás.** Posta és távirtdiáköltség 30 K, előre nem látható kiadás 20 K, 1 konkoly rosta 150 K, állatdíjazás költségei 100 K, maradvány 659 K 43 f.

A pacsei járási gazdakör 1907 évi számadása. **Bevétel.** Maradvány 1906 évről 1776 K 02 f, Hahót község tagsági díja 20 K, tőkésített kamatok 84 K, összesen 1880 K 02 f. **Kiadás.** Állatdíjazás rendezésénél felmerült költségek 93 K 62 f, Csány szobor javára 10 K, a titkár kiadásaira 36 K 80 f, Hahót község tagsági díja fejében az anyaegyesületnek 20 K, összesen 110 K 42 f, maradvány 1769 K, 60 f.

A sümegvidéki gazdakör számadása 1907-ről. I. **Bevétel.** Maradék 1906-ról 993 K 76 f, tagdíj 1905-ről 3 tag után 6 K, 1906-ról 25 tag után 50 K, 1907-ről 190 tag után 380 K, 1908-ról 1 tag után 2 K, az anyaegyesülettel

hányad 292 K, 1907-iki kamat a Népbanktól 29 K 60 f, összesen 1753 K 36. **Kiadás.** A gépek biztosítására 12 K 79 f, a nyirádi triór szállítása 4 K 31 f, a nyirádi triór ára 137 K 70 f, erre postaköltség 40 f, a O. M. G. E. tagdíja 20 K 20 f, a esabrendeki vetőgép szállítása 5 K 87 f, árszabási tábla a szénkéneg raktárba 12 K, a esabrendeki gépek szállítása Mosonból 15 K 06 f, a esabrendeki gépek javítása 230 K 72 f, három fuvar 10 K, Smreka J.-nek gép javításért 7 K, a titkár fizetésére 200 K, Vaskó Jánosnak a nyugták kihordásáért 2 K, Horvát Gáborné számlája 27 K, a Sümeg és Vidékének 30 K, a 800 K-ból törlesztés 80 K, ennek kamatjára 40 K, posta költségekre 7 K 58 f, összesen 842 K 63 f, maradvány 910 K 73 f.

Sümegvidéki gazdakör költségvetése 1908-ra. **Bevétel.** Maradék 1907-ről 910 kor. 73 f, hátralékból 80 kor., a 2 koronás pártoló tagok után 400 kor., a rendes tagok után hányad 200 kor., összesen 680 kor. **Kiadás.** A gépek biztosítására 12 kor. 79 f, az O. M. G. E. tagdíja 24 kor. 21 f, a titkár fizetésére 200 kor., a Sümeg és Vidékének 30 kor., gépek javítására 250 kor., gépek vásárlására 300 kor., törlesztés és kamatra 108 kor., nyomtatványokra 30 kor., irodai, posta és egyéb rendkívüliekre 115 kor., állatkiállítás költségeire 100 kor., az O. M. Szőlőbirtokosok Egyesületnek 8 kor., összesen 1178 kor.

A sümegvidéki gazdakör gépeinek jegyzéke 1907-ről. 11 soros vetőgép, értéke 100 kor., 1 konkolyválogató 50 kor., 2 drb földfuró 2 kor., 1 drb vadrepce tisztító 5 kor., 1 drb ólomcső 2 kor., 1 drb koresolya 6 kor., 2 drb triór 80 kor., 1 drb 11 soros vetőgép 250 kor., 1 drb Baker rosta 30 kor., 1 drb triór 137 kor., 1 drb vetőgép 340 kor., 1 drb triór 60 kor., 1 drb vetőgép 180 kor., 1 drb vetőgép 120 kor., 1 drb triór 40 kor., 1 drb triór 30 kor., összesen 1412 korona.

Utmutatás a cserebogarak irtására.

A cserebogarak irtásának legcélszerűbb módja a cserebogarak összeszedése és elpusztítása. A szedést mindjárt a bogarak első megjelenésekor kell megkezdeni, hogy elpusztítsuk azokat, még mielőtt petéiket lerakták volna. Minthogy napos időben és este felé a bogarak élénken repkednek, legjobb a cserebogarakat reggel és estefelé vagy borús időben nappal is gyűjteni, a midőn a bogarak meg vannak gémberevedve, vagy halált színelve, a fákról könnyen lerázhatók. Szedéskor nagy gond fordítandó a magányosan álló, vagy az ültetvények szélén levő fákra, a melyeket e bogár különösen föl szeret keresni.

A cserebogarat szedő munkásokat legcélszerűbb az összegyűjtött bogarak mennyisége szerint, tehát kiló, vagy liter száma (1 kl. mintegy 1000 drb. cserebogár) fizetni, mert így a szedők jobban igyekeznek; mivel azonban az ilyen szedők buzgóságukban a fákat (főleg a gyümölcsfákat) nem igen kímélik, azért a gyümölcsfákról oélszerűbb a szedést kellő felügyelet mellett nap-szamosokkal végeztetni. Ennek az lesz a jó oldala, hogy az ide-oda való méregetéssel nem pazaroljuk az időt, mint a hogyan az a mennyiség arányában fizetett szedők alkalmazásánál történék.

Az alacsonyabb fákról a cserebogarakat egyszerűen rázzuk le; magasabb törzsű fáknál azonban a rázáshoz hosszú nyelű horgokat alkalmazunk, vagy ha a szedők között fiatal suhancok akadnak, akkor azok másszanak föl a fára és úgy rázzák meg annak ágait egyenkint. A rázás hirtelen, erős legyen és rövid ideig tartson, hogy a bogár egyszerre essék le; a fának ide-oda való löbbölésakor az erősen megkapaszkodó bogarak nem hullanak le.

Szedéskor legcélszerűbb a cserebogarakat széles-szájú, félig megtelt eserepfazékba gyűjteni, a melynek tartalmát, még mielőtt a fazék egészen megtelnék, időnként ki kell önteni egy nagyobb edénybe (vizzel félig felt hordóba, kádba) vagy zsákba.

Az elpusztítás többféle módon történhetik. Az összegyűjtött cserebogarakat kemény talajon (uton) agyon lehet tiporni vagy összegyömöszölni; a kádba szedett bogarakat pedig le lehet forrázni és gödröbe önteni, a mely gödröt azután be kell temetni.

A nagy mennyiségben összegyűjtött cserebogarat érdemes mesterséges trágya készítésére felhasználni

oly módon, hogy a bogarakat földdel és oltatlan mészsel, turfahulladékkal összekeverjük, mely utóbbi a bogarak rothadó tetemtségét az átható kellemetlen szagtól is megfosztja. A feldolgozandó eserebogártömeghez annyi föld, mész vagy turfa kell, a mennyi elég, hogy az előállított trágyatömeg büzös szagát elveszítse.

Fontos védekezési mód eserebogarak ellen az is, ha lárvájukat, tehát a földben élő pajorokat irtjuk, a melyek különben szintén igen kártevők.

A pajorok irtására legalkalmasabb idő a földforgatás, amikor a felszínre kerülő pajorokat agyon kell ütni, szántáskor pedig ha sok a pajor, érdemes azt eke után járó olesó napszámmal fölszedetni. Itt is tanácsos a pajorszedő munkás figyelmét némi pénzbeli jutalommal lekötöni.

A pajorokat szintén lehet értékesíteni, még pedig ha csak kis mennyiség van belőle, akkor azt baromfival etetjük meg, hogy ha pedig sok van, akkor trágyának dolgozzuk föl.

Hirdetmény.

Gróf Festetich Taszilló Ó exellentiaja által parcellázás céljából eladásra bocsátott ollári és vasvári hitbizományi uradalmak folyamatban levő parcellázása alkalmából még a következő községekben vásárolhatók birtokrészek:

A vasvármegyei Vasvár, Győrvár, Felsőszkó, Gerse, Szent-Péterfa, Döbörhegy községekben.

A zalavármegyei: Ollár, Szöptök, Pókafa, Szent-Iván-Kisfalud, Pozva, Szent-Lőrinc, Kis és Nagy-Páli, Pethő és Ördögheny, Hahót, (Sárkányziget, Fakos puszta) községekben.

A felsorolt községekben fekvő, s eddig még vásárlásra nem jegyzett birtok területek kisgazdáknak természetszerűen kis parcellákban, vagy pedig, — a meglevő uradalmi majorokkal együtt, — 300—1000 holdas középirtokokként adatként el.

Az eladandó birtokokon megfelelő arányban szántók, legelők rétek és erdők is vannak úgy, hogy az alakítandó középirtokok egy teljes gazdasági egészet fognak képezni.

A szántóföldek ára kataszteri (a 1600 □ ö!) holdanként, a vasvári uradalomban 400 és 600, az ollári uradalomban 500 és 800 korona között változik.

Azok a kisgazdák, akik az uradalomból vásárolni szándékoznak, a vasvári uradalomban Győrvár, Felső-Oszkó és Vasvár községekben, az ollári uradalomban pedig Olláron házhelyeket is vehetnek, amely házhelyek közvetlenül a régi községek mellett fekszenek, tehát helyzetük kitünő.

Az eladandó uradalmi területeket, — a kitünő országutakon kívül, a déli vasut Szombathely—Nagykanizsa közötti szakasza és a csáktornyacsele-domölki helyi érdekű vasut Zalaegerszeg és Túrje közötti szakasza metszik, s így a közlekedés igen jó. Az uradalmi birtokok vasuti állomásai: Vasvár, Oszkó, Győrvár, Zala-Szent-Iván, Gelse, Kisfalud Szt-Iván, Ollár, Szepetk.

A vasvári uradalom Szombathelyről, az ollári uradalom pedig Zalaegerszegről vasuton $\frac{1}{2}$ óra alatt elérhető.

Az uradalom eladását a földmiv. m. kir. ministerium közvetíti, s ugyancsak a ministerium gondoskodik a vételhez szükséges kölcsönök megszerzéséről is.

Az előbb felsorolt községek eljárásainál betekinthetők az eladandó területeket ábrázoló térképek, amelyeken úgy a terület nagysága, mint a becsárak részletesen fel vannak tüntetve.

Azonkívül Vasváron (Bolla ház) és Olláron (uradalmi major) a földmiv. min. gazdasági műszaki hivatalának egy-egy műszaki kirendeltsége működik, ahol mérnökök minden irányban felvilágosítást, tájékoztatást nyújtanak, s egy-szerszind a vételi előjegyzést is végzik.

A venni szándékozók a vételár 10%-át kötelesek bántépénz gyanánt a vasvári uradalomban a vasvári, az ollári uradalomban pedig a

zalaegerszegi m. kir. adóhivatalnál letenni, s az adóhivatali nyugta bemutatása mellett történik a műszaki kirendeltségeknél az előjegyzés. A bántépénz természetesen később a vételárba betudatik.

A szerződés megkötésekor (körülbelül 1908 augusztus, október) a vételár vagy készpénzben lefizetendő, vagy pedig annak $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ része fizetendő csak le, amely utóbbi esetben a vételár többi része olesó törlesztéses kölcsönrel fedeztetik, amely a vett birtokra betábláztatik.

A vevők 1908. október—novemberében léphetnek birtokba, mihelyt a mérnöki kihatás megtörténik.

Tájékoztatást nyújtanak még a parcellázás ügyében Lestyánszky Sándor nyug. államtitkár ministeri megbízott (Budapest, VI. ker. Hegedűs Sándor utca 16) és a földmiv. min. gazdasági műszaki hivatala (Budapest, V. ker., Vécsey-utca 3. sz.)

Fenyő tutajfa eladás.

1000 és 500 köbméteres részletekben.

A bustyaházi m. kir. erdőhivatal irodájában 1908 évi április hó 29-én délelőtt 10 órakor a felsőszinvári m. kir. erdőgondnokságból származó és az 1908 évi folyamán a bustyaházi rakpartokra letutajozandó mintegy 24000 m³-nek egyezer, 8000 m³-nek 500 köbméteres részletekben való eladása céljából, zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Minden egyezer és ötszáz köbméteres részlet külön-külön értékesítés tárgyát képezvén, csak azok az írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe, a melyekben külön-külön borítékban csak egy-egy határozottan megnevezett számú részletre tételt ajánlat és a melyek a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtattak be az árverelő bizottsághoz, illetve a bustyaházi m. kir. erdőhivatalhoz.

Az 1000 m³-es részletek után bántépénz gyanánt készpénzben, vagy állampapírokban ezer, az 500 m³-es részletek után ötszáz korona teendő le, illetve az írásbeli ajánlatokhoz csatolandó, amely összeg az árverés eredményének jóváhagyása után 2000 illetve 1000 korona biztosítékra egészítendő ki.

Az árverés az 1. és 500 m³-es részlettel kezdődik és váltakozva lesz folytatva az 1000 és 500 m³-es részletekkel úgy, hogy utoljára kerül árverés alá a 16-ik 1000 m³-es részlet. A fának átadása az árverés sorrendjében fog történni.

Kikiáltási árak:

A Tisza mentén elfogadott szokványárak 30% áremeléssel, vagyis:

I. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 17 mn.-nél hosszabb fáért 17-80 K. II. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 11.2—17 m. hosszú fáért 16-70 K. III. 30 cm.-nél nagyobb középátm. 4—11 m. hosszú fáért 15-60 K. IV. 26—30 cm. vastag 17 m.-nél hosszabb fáért 16-40 K. V. 26—30 cm. vastag 11.2—17 m. hosszú fáért 15-20 K. VI. 26—39 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 14— K. VII. 15—25 cm. vastag 17 méternél hosszabb fáért 12-80 K. VIII. 12—25 cm. vastag 11.2—17 m.-nél hosszabb fáért 11-70 K. IX. 12—25 cm. vastag 4—11 m. hosszú fáért 10-60 K.

Az apróanyagok darabonkénti kikiáltási ára a szerződési feltételek 7. pontjának b) alpontja alatt közölve.

Az írásbeli ajánlatokban az ígéret a kikiáltási árakkal szemben és ugyanazon %-ban fejezendő ki.

Az árverési határnapig a bustyaházi rakpartokra már leérkezett faanyag egy külön nagyobb részletben lesz árverés alá bocsátva, külön árverési és szerződési feltételek mellett. Kikiáltási ár a Tisza mentén elfogadott szokványárak 20% áremeléssel. Ezen fatömeghez képest az 1000 és 500 m³-es részletek száma is módosulni fog.

Az árverési és szerződési feltételek a m. kir. földmiv. m. kir. erdőhivatali osztályában, a máramaroszigeti m. kir. erdőigazgatóságánál, a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál és az összes gazdasági egyesületeknél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az írásbeli ajánlatokhoz használandó űrlap és boríték a bustyaházi m. kir. erdőhivatalnál a jelentkezőknek díjtalanul adatik ki.

M. kir. földmiv. m. kir. erdőhivatali osztályának vezetője.

Nemzeti Állam. Tekintve, hogy a Nemzeti Állam politikai hírlap szerkesztősége (Budapest, Bajza-utca 31.) a nemzetközi szocialista izgatónak szemben fáradhatatlan buzgalommal szolgálja a magyar közönséget és a gazdák nagy érdekeit, hozzánk intézett figyelemreméltó levelét ide iktatjuk.

Egyben felkérjük gazdaközönségünket, hogy ezen közjóra irányuló politikai hírlapot, tőle telhetőleg támogatni sziveskedjék.

De különben hadd szóljon a beküldött levél. Mélyen tisztelt Gazdasági Egyesület!

Hódy Gyula országgyűlési képviselő főszerekesése alatt Nemzeti Állam címen egy anti-szocialista irányú politikai hetilapot indítottunk.

Immár 3-ik évfolyamba lépő lapunk minden sora és minden betűje a nemzetközi szocialista izgatónak kelletlen és romboló agitációja ellen irányul.

Sajnos az állandóan üzletszerűleg utazó agitátorok már nemcsak a termelést és ezzel nemzeti létünket is veszélyeztetik, hanem ennél sokkal kegyetlenebb munkát végeznek, kiölik a népből a hitet, lelkekből a biza iránti szeretetet, a gazda iránti jóakaratot és tisztet.

Ezt tovább tűrni nem lehet! Nem szabad!

Lapunk megindítása óta kérelmetlenül hurocot folytatunk, de nem a félrevezetett mezei munkások ellen, hanem azok megromlására, kiszípolozására alakult önző, kapzsi, erkölestelen érdekszővetség — a szocialdemokrata vezérei ellen.

Ezek előrebocsátása után a legmélyebb tisztelettel kérjük a tekintetes Elnökséget, kegyeskedjék közjóra irányuló lapunkra az egyesület t. tagjainak nagybecsű figyelmét felhívni és odahatni, hogy az országban egyedül álló, hízagot pótló lapunkra — melyből olvasóink a szocializmus tévtanairól, káros következményeiről és azok elleni védekezésről tájékoztatást nyernek — a gazdaközönség köréből mentől számosabban fizessenek elő.

Hogy lapunkat a kisgazdáknak is hozzáférhetővé tegyük, azt az illetőknek félárban, vagyis 12 korona évi díj helyett évi díj 6 korona, $\frac{1}{2}$ évi 3 korona árban fogjuk szállítani.

Mert minket nem a nyereszkedési vágy, hanem az eszméink iránti rajongás és a nemzetfentartó magyar gazda iránti szeretet vezérel.

Maradtunk a tekintetes elnökségnek Budapest, 1907. december hó 1-én, lekötöztetett szolgálai a Nemzeti Állam szerkesztősége Tali Ferenc Lajos sk., felelős szerkesztő.

Értesítés. A pécsi posta és távirtda igazgatóságnál valamint a budapesti posta és távirtda igazgatósági hivatalnál kiadatni szokott óska távirtdahuzalok készlete teljesen kifogyott.

A pécsi postaigazgatóság értesítése szerint ilyen huzalok az év őszéig kaphatók nem lesznek.

Felhívjuk az ez iránt érdeklődő gazdaközönség szives figyelmét nevezett körülményre, annak megjegyzésével, hogy az óska huzalok elszállításához szükséges bizonyítványok sem fognak az egyesület által ez év őszéig kiállítatni. Zalavármegyei Gazdasági Egyesület.

Eladó takarmány. Várady Sándornál (Krizovljon, posta Fridau, Stajeroszág) több vagon lóhere és réti széna, métermázsanként 9 koronáért eladó. Fuvar Fridau Déli vasut állomásig díjtalan, a hidpénzt azonban a vevő fizeti. Prést szintén a vevő köteles adni.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

Hírek.

Husvétii ünnepek. A jövő héten vannak a keresztény világ legnagyobb ünnepei. A nagy-héten a hívők milliói sietnek a templomokba, hogy imával és önmagukba szállással megtisztítsák lelkeiket. A világ legnagyobb tragédiájának emlékeztetével gyász borul a templomokra s a passióban, Jeremiás próféta megrázó siralmában, az egyház magasztos imáiban siratja a katolikus világ a megváltó szenvedéseit; majd felhangzik a diadalmos alleluja s az emberiség megváltásának nagy örömet zengi millió ajak. A hitetlenségnek, a kételkedésnek mostani sivár korszakában is magasztos és felemelő ünnep a husvét, amelynek mélységes eszméi megindítják a lelkeket s a diadalmos kereszt beragyogja a világot. Megtelnek a templomok s az emberek keresik az isteni igazságokat.

A zalaegerszegi r. kath. templomban egész héten ájtatosságok lesznek. Ma — virágvasárnap — és nagypénteken megtartják az ősi passiókat. Husvétii ünnepek alatt ünnepélyes istentisztelek lesznek. Husvét első ünnepén Isoó Lenke kisasszony énekel (Sperate Alleluja és Agnus dei salókat).

Izr. istentisztelet. Az istentiszteletek szombat és ünnepnapok előestéjén 6 $\frac{1}{2}$, reggelein 6 $\frac{1}{2}$, délelőttjén 10 és délutánjain 4 $\frac{1}{2}$ órákor tartanak meg.

A vármegyei házból. A törvényhatósági bizottság az 1907 évi vármegyei háziipari és a vármegyei összes alapok 1907 évi számadásai tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmányi ülésén 1908 évi április hó 27-én délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órákor, a május havi bizottsági közgyűlésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának előkészítése végett pedig az állandó választmányi ülésén 1908 évi május hó 4-én délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órákor Zalaegerszegen a vármegyei házból gyűlés termében fog megtartatni.

A Zalaegerszegi Közművelődési Egyesület köréből. Serényen folynak a „Zalaegerszegi Közművelődési Egyesület” szervezési munkálatai. Egyesületek, testületek, intézetek, városok és községek nemes versengéssel lépnek az egyesület alapító, pártoló és rendes tagjai közé. Az ügykezeléshez szükséges nyomtatványok s könyvek már beszereztettek. A kereskedelemügyi miniszter, a központtól gróf Batthyány Pál elnökhöz érkezett tudósítása értelmében a „Zalaegerszegi Közművelődési Egyesület” levelezéseivel megadta a szükséges portómentességet. Mihelyt az egyesület elnöke által a belügyminiszterhez megerősítés céljából felterjesztett alapszabályok leérkeznek, azok azonnal kinyomatni s az összes tagoknak megküldetni fognak.

Ugyancsak az alapszabályok megerősítése után kapják meg az egyesület tisztségviselői és az igazgató választmány tagjai az alakuló közgyűlésen történt megválasztásuk okmányait. A már alapszabályaiban megerősített egyesület tagjai pedig fel fognak kéretni tagsági díjaink befizetésére, hogy az egyesület gyakorlati tevékenységét megindíthassa. Ugy ez érdemben, valamint az egyesület évi költségvetése ügyében az igazgató választmány első ülésében fog az alapszabályokban előírt módon előterjesztés tétetni.

Kinevezés. Dr Kovács László veszprémi kir. járásbírói joggyakornok a keszthelyi és Emődi Géza aranyosmaróti kir. törvényszéki joggyakornok a letenyi kir. járásbíróshoz aljegyzőkké kinevezettek.

Eljegyzés. Berger Simon, a Berger és Perczel cég belfelügyelője, eljegyezte Politzer Margitot Zalaszentgrótról.

Grubits Antal vármegyei hivatalnok eljegyezte Krizmanich Margit kisasszonyt Zalaegerszegen.

Szabad liceum. A múlt vasárnap volt az idei utolsó szabad liceumi előadás a főgimnáziumban. Hantke Emil, lapunk munkatársa olvasott fel a modern szépirodalmi irányokról, különösen az újabb magyar irodalomról, amelyből veszni indult a nemzeti elem egy felfogásban, mint tárgyban. A nagy gonddal s alapos tájékozottsággal összeállított előadás végig lekötötte a hallgatóság figyelmét.

Gyászír. Nagy csapás érte Boscán Gyula zalaegerszegi köztisztviselőt álló ügyvédet, az ügyvédi kamara titkárárt, fia Boscán György

felsőkereskedelmi iskolai tanuló elhunytával. A korán elhunyt ifjú 16 évet élt. Nagy részvétellel temették el. A gyászoló szülők, a rokonok, tanárok és tanulóársak kísérték a temetőbe.

Miniszteri elismerés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter gróf Batthyány Pál főispán utján a következő 804. elnöki számú leiratot intézte dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelőhöz: »A Dunántúli Közművelődési Egyesület» elnökének hozzánt intézett felterjesztéséből örömmel értesültem arról, hogy Nagyságod a »Zalaegerszegi Közművelődési Egyesület» szervezése körül sikeres kulturális munkásságot és hivatali kötelességein messze túlterjedő agitációt fejtett ki. Indítatva érzem magamat arra, hogy Nagyságodnak ezen buzgó és eredményes működéséért legőszintébb köszönetemet és legteljesebb elismerésemet nyilvánítsam.«

Kereskedelmi kamaránk a magyar bankért. A soproni kereskedelmi kamara több lelkes tagja, mint értesülünk, az önálló magyar bank mellett való állásfoglalás céljából rendkívüli ülés összehívását tervezi. A rendkívüli ülés összehívását kérő beadványt a kamarai tagok közül már sokan aláírták és alig marad fenn kétség aziránt, hogy a soproni kamara, mely a magyar ipar és kereskedelem függetlenítése érdekében már oly sokszor és lelkesen sikraszállott, ebben a kérdésben is impozás erővel fog megnyilatkozni.

Színészet Zalaegerszegen. Szilágyi Dezső színigazgató, aki most Kaposvárott játszik, múlt héten Zalaegerszegen járt, hogy előkészítse az itteni színházi idényt, amely április 22-ikétől számított két hétre van tervezve. Szilágyi az engedélyt már megkapta s az Irodalmi és Művészeti Körről is tárgyalta a műsor összeállítására vonatkozólag. A bérlet 12 előadásra szól, oly formán, hogy hetenként öt előadás megy bérletben, míg a hét másik két napján népelőadások lesznek. Szelvénybérlet nem lesz, vagyis aki bérlet, hetenként öt előadásra megváltotta a jegyét, amely más napra át nem helyezhető. Az I. M. K. választmánya állapította meg a műsort s gondja volt rá, hogy a közönség az újdonságokat is bérletben kapja. Az első előadás 22-én lesz. Szilágyinak most katonazenekara van. A kaposvári lapok az előadásokat dicsérik s feltehető, hogy ha a társulat egy nagyobb város közönségét ki tudja elégtetni, nálunk is megfelel a jogos mértéknek. Az idény oly rövid lesz, hogy a közönség nem merülhet ki a színház pártolásában. Reméljük, hogy ezuttal egy a publikumnak, mint az igazgatónak jobb ilénye lesz, mint tavaly. A bérletív a szerkesztőségben van elhelyezve. Aki bérelni szándékozik, szíveskedjék érdeklődni.

Visszaadták a cigánygyermekeket. A belügyminiszter a múlt esztendőben rendeletet adott ki, amely szerint azok a gyermekek, akik eddigi környezetükben erkölcsi romlásnak vannak kitéve, az állami gyermekmenhelyekbe utalandók. Miután vitán felül álló dolog, hogy a cigánygyermek, akiket szüleik koldulásra szoktatnak s lopásra tanítanak, a falu végén lakó sátrak alatt erkölcsi romlásnak vannak kitéve, a vármegyei árvaszék egy csoport cigány purdét a menhelybe utalt. A gyermekeket el is szállították, a szülők nagy keserűségére. A dádék nem nyugodtak bele a hatóság határozatába, hanem felmentek a miniszteriumba, ahol addig könyörögtek, amíg ki nem adták őket a menhelyből. Természetesen a miniszter döntése nem nagyon alkalmas arra, hogy a helyi hatóságok tekintélyét emelje s a cigány-purdék tovább is vigan futnak a kocsik után krajoárkat koldulni. A dádék fittyet hányanak az előjáráságnak s a szolgabíróknak. Tudják ők már az utját, hogy miként lehet a magas miniszteriumban alázatos kézesókolással kikunyorálni a gyermekeket az állam védő szárnyai alól. A szigorubb fellépés mindössze annyit használt, hogy a cigányok gyermekeiket itt-ott iskolába járatják.

A gyermeknap jövedelme. A Zalaegerszegen megtartott gyermeknapon az egyes üzletekből a következő adományok folytak be az Országos Gyermekvédő Liga részére: Faragó Béla 10 K, Schütz S. és Fia 6 K, Kaszter Sándor 5 K 60 f, Gyarmati Vilmos 5 K 50 f, Reisinger és Eisner 4 K 50 f, Heinrich W. és L. 4 K 20 f, Fenyvesi Simon 3 korona, Fangler Mihály 3 korona, Komlós M. Miksa 3 korona, özv. Pálné 3 korona 20 f, Kummer Gyula 3 korona, de Sorgo Antal 3 korona 02 f, Gyarmati Vilmos 5 korona 50 f, Toseh vendéglő 3 korona, Breisach Sámuel

2 K 50 f, Reich S. 2 korona, Lelovits Boldizsár 2 korona, Fischli József főpincér 2 korona, Schmid cukrász 2 korona, Fülöp János 2 korona, Singer Mór 2 korona 30 f, Spitzer Hugó 2 korona, Schneider Antal 2 korona 20 f, Pollák Ede 2 korona, Korein Viktor 2 korona, Baán Ferenc 1 korona, Rosenberger L. Lajos 1 korona 20 f, Büchler és Keszler 1 korona 40 f, Kéner Dániel 1 korona 30 f, D. Horváth Győző 1 korona, Deutsch Hermán 1 korona 24 f, Pauk B. 1 korona 20 f, Radó Henrik 1 korona 30 f, Goldner L. 1 korona 20 f, N. N. 1 korona, Havas Kristóf 1 korona, Zsallár János 1 korona 20 f, Göndöcs vendéglő 1 korona, Grünbaum Ferenc 1 korona, Koesuba Emil 1 korona 20 f, Szántó Henrik 1 korona, Börcz János 30 f, Dergáts Gyula 60 f, Schvarecz Jakab 90 f, Laub J. 60 f, Medvesi Gyula órász 30 f, Latzer Béla 40 f, Nagy Ferenc 50 f, Weisz pék 50 f, összesen 102 korona 36 f. Paukovich György igazgató gyűjtése 34 korona 71 f, Novák Mihály igazgató gyűjtése 14 korona 01 f, végösszeg 151 korona 08 f, kiadás 12 korona, tiszta jövedelem 139 korona 08 f. A gyűjtésben a következő hölgyek vettek részt: Szalay Lászlóné, Sperlágh Gézáné, Dr. Keresztury Józsefné, Dr. Thassy Gáborné, Sággy Lajosné, Czobor Mátyásné, Szigethy Elvira és Dr. Csák Károlyné urak.

Adomány. Toseh Károly ur a létesítendő izr. aggápolda javára 30 koronát volt szíves adományozni, melyért az izr. Szentegylet elnöksége háls köszönetét fejezi ki.

Gimnazisták kirándulása. A keszthelyi főgimn. tanulói négy tanáruk vezetése alatt 5 napra terjedő kirándulásra indulnak. Utjuk célja Fiume, a honnan átrándulnak majd Abbáziába és Cirkvenicába, hogy a magyar tenger szép vidékén gyönyörködhesseken. A tanári karból Berkes Ottó, Erdélyi Irén, Göncz Ede és Molnár Szaniszló premontrei kanonokok vesznek részt a kellemesnek ígérkező ifjusági kiránduláson.

Hirtelen halál. Takács András 47 éves fehértői születésű s ugyanottani illetőségű eseléd Lelovits Boldizsár zalaegerszegi »Korona« vendéglősnél szolgált háziszolgaképpen. Múlt szerdán gazdája utasítására egy sertést ölt le az udvaron s felboncolásával foglalatokodott, miközben rosszul érezvén magát egy félreeső helyre ment. A házbelieknek feltűnt, hogy a leölt sertés husa minden felügyelet nélkül van az udvaron, — keresni kezdték a háziszolgát s hosszas kutatás után megtalálták holtan. A megejtett orvosrendőri vizsgálat szélhűdést állapított meg.

Egy zalaegerszegi leány tragédiája. A pécsi garnizonban szolgál F. katonatiszt, a ki Lukács Rózsa nevű zalaegerszegi születésű leánnyal ismeretséget kötött. Egy időig tartott a viszony, mikor azonban a leány mind követelőbben lépett föl, a tiszt kiadta neki az utját, azzal a kijelentéssel, hogy mit sem akar többé felőle tudni. Lukács Rózának nem tetszett ez a rideg elutasítás s a minap megint ellátogatott F. lakására, a hol alkalmasint nézet különbség támadt köztük, mert a leány kétségbeesésében a tiszt fegyverállványához ugrott, lekapta ennek szolgálati fegyverét és mielőtt a tiszt megakadályozhatta volna, hasba lőtte magát. A lárnára biesettek a házbeliel, a kik a mentőket hívták és a súlyosan megsebesült leányt kórházba szállították.

Szerencsétlenül járt fiu. Horvát Lajos 10 éves oltárczi fiu valahol egy töltött patront talált. Nagyon megörült a gyerek az ismeretlen játékszernek s kivitte társai közé, a hol ide-oda dobálták. E közben a töltény felrobbant s a kis Horvát Lajost több helyen súlyosan megsebesítette, úgy hogy a szánalomra méltó fiut kórházba kellett szállítani, a hol ápolás alá vették. A hatóság pedig nyomozást indított annak kiderítése iránt, hogy mi módon jutott a szerencsétlenül járt gyermek a töltényhez.

Utcai jelenet. Épületes jelenetek voltak tanui az Ürményi-utca lakói a múlt hét egyik estéjén. Molnár Sándor, Vossi Géza, Verteties Lajos, Horváth Jozefin és Horváth Anna olyan botrányt rendeztek, hogy harsogott tőle az utca. Verteties Lajos könnyebb sérülést is szenvedett, Molnár Sándornak pedig az ablakait verték be.

A nagykanizsai — letenyi vasut. Régi óhaja a vidéknek, hogy Letenyét Nagykanizsával egy szárny vasut kösse össze. Meg is próbálták már sok mindenfélét a nélkül, hogy ezt a jámbor óhajást megvalósítani sikerült volna. Most újab-

ban történt ebben az ügyben egy lépés. Wessely dr. fővárosi ügyvéd, ennek a vonal kiépítésének az engedélyese beadványban fordult Nagykanizsa városához, hogy százezer korona hozzájárulást szavazna meg e célra, mely esetben a terv megvalósítható lesz. A város még nem határozott a kérelem fölött.

Országos vásár. A folyó hó 6-ára esett zalaegerszegi országos vásárt a hirtelen bekövetkezett záporos elmosa. Már a megelőző napokban is kellemetlen volt az időjárás; nap-nyolc után esett az eső, hideg, zimankós szél fújt s így nem nagy kilátás volt arra, hogy idegenek látogassanak el hozzánk. A vásár ennek dacára elég látogatott volt. A kirakodó zsidóvásáron élénk volt a forgalom, a sátrakban sok áru volt főlhalmozva, venni azonban nem lehetett, mert ismét zuhogott a zápor és mindenki sietett tető alá. A kereskedők csomagoltak és elhagyták a vásárt. Szép számban hajtottak föl állatokat a marhavásárra, azonban idegen kereskedők hiánya miatt nagyon csekély volt az eladás. A kereskedők elmaradását az ugyanazon napra esett közösi, körmendi s más vásárok akadályozták. A marhavásárra felhajtottak 47 db bikát, 420 db tehenet, 120 db üszőt, 420 db ökröt, 270 db tinót, 240 db borjut s 320 db lovat, összesen tehát 1837 darabot. Eladtak ezekből összesen 674 dbot, vagyis a felhajtott állatoknak 27.29 százalékát. A marhaárak következőképpen alakultak: magyar fajtájú jármos ökrök első minőségű 750—1300, közép minőségű 700—1250, alárendelt 600—1000, kimustrált 500—800 korona, tarka jármos ökrök első minőségű 800—1400, közép minőségű 750—1300, alárendelt 700—1000, hizlalásra 600—900 korona, magyar fajú tinó 2 évesig 600—800, 3 évesig 700—900, 4 évesig 800—1200 korona, tarka szőrű tinó 2 évesig 650—900, 3 évesig 700—1000 korona, magyar fajú tehén friss fejős 120—400, borjas 130—500, levágásra 90—350 korona, tarka tehén friss fejős 140—500, borjas 150—600, levágásra 90—360 korona, magyar fajú üsző 2 évesig 100—260, 3 évesig 120—360, előhasu 140—400 korona, tarka üsző 2 évesig 130—370, előhasu 140—400 korona, borjú szopós 36—70, választott 30—60 korona, igásló I. rendű nehéz 170—610, II. rendű könnyű 150—500, III. rendű kis gazdának 140—300 korona, kocsiló nehéz 160—500, könnyű 140—400, hátszló 300—800, levágásra 30—100 korona, csikó 1 éves 120—200, 2 évesig 160—400, 3 évesig 210—600, 4 évesig 300—700 korona.

Öngyilkosságok. Tóth József keszthelyi szállodai portás agyonlőtte magát. Tettét ittas állapotban követte el. — Leposa János kustányi gazda, aki már hetekkel előbb buskomor volt, két héttel ezelőtt eltűnt hazulról. Holttestét a múlt héten találták meg a Zala vízében, Zalaesány alatt. A szerencsétlen ember szájába lőtt s úgy zuhant a vízbe.

A tavasz bűbajos szépségeit csak az egészséges ember tudja élvezni. A napsugár, a levegő, virág, a szabad természet minden pompája csak azok számára virul, akik ép ideggel s jó szervezettel bírnak. Szomorú azonban, hogy millió és millió beteges, fáradt, koraván ember jár a tavaszi napsugárban, akiknek hiába tárja fel a szépségeit ég és föld, ők komorak és szerencsétleneknek érzik magukat. Pedig segíthetnének magukon. A gyökeres gyógyulás meg van írva az „Értekezés a villamos gyógyásról” című könyvben, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, IV. Károly-körút 2. félémelet 50.

A rendőrség államosítása. Ismeretes dolog, hogy a városok egyik legnagyobb terhe a közrendészet ellátása, ezért általános az óhaj, hogy a városi rendőrség államosíttassék. Zalaegerszeg város már tett is kísérletet aziránt, hogy a közrendészeti szolgálatot a csendőrségre bizza, hosszabb ideig folytak a tárgyalások a honvédelmi miniszterrel, sőt már a megegyezés is létrejött volna, de később a csendőrlégyenység létszámának elégtelensége miatt a kivétel elmaradt. Most Szekszárd város intézett körlevelet az összes magyarországi városok hatóságaihoz és rendőrkapitányságaihoz, melyben tekintettel arra, hogy a városok adózó polgárait a rendőrség fenntartása mérhetetlen nagy terheket ró s viszont maga az állam, mely a városok rendőrségének legtöbb munkaidéjét a maga számára köti le, a neki teljesített munka ellenértéke fejében a vá-

rosi rendőrség igényelte fenntartási költségek fedezéséhez mivel sem járul, azt kéri, hogy indítsanak, egyöntetű mozgalmat az irányban, hogy az állam is járuljon hozzá a városok rendőrségének fenntartási költségeihez, avagy az állam végre rendezze a városok rendőrségi ügyeit és egyöntetű eljárás elérhetése céljából a városok rendőrségét államosítsa.

Sajtóhírek. Multkori számunkban közölt versekben a következő sorok helyesen így vannak: »Mert lányos kedvem ezt kívánja!« — »A mosolygós aredon.« — »Mi a dalos lelkébe nő.« — »Akkor tudom, hogy a szívemnek.« — »Csak a szeme marad szabadon.«

Elopott ponyva. Horvát József zalaegerszegi kocsisnak a zalaegerszegi vasúti állomás raktárában volt dolga. Amíg ezt végezte, a nála volt ponyvát letette a raktár mellé, később azonban hiába kereste, mert valaki időközben ellopta.

Vásári tolvajok. A zalaegerszegi országos vásáron a tót árusok sátrai előtt ögyelgett több vidéki ember. Bicskát, pipát s egyéb dűbdűbot válogattak. Stanyó János és Bártinka Jánosné észrevették, hogy válogatás közben hol az egyik, hol a másik áruasztalról tűnik el valami. Figyelni kezdtek s rajt csípték Orbán János kávési embert, amint egy kést vágott zsebre s Kis József baki lakost, amint egy pipával akart el surranni. Mindketőt feljelentették.

Bő istenaidás. Nagy meglepetés érte Qallér Lajos kövágóörsi lakos napszámot a minap. És nehogy valaki azt higgye, hogy az osztálysorsjáték milliomos főnyereményét nyerte meg a szegény ember, elmondjuk röviden, hogy a napszámos házánál a golya kelepelt és három egészséges fiút hozott neki ajándékba. Qallér Lajos annyira megörült ennek a váratlan bő istenaidásnak, hogy a község lakosságához fordult segítségért, mert bizony sovány napszám keresetéből a három éhes kis fűkát alig tudná eltartani. És a falusi jó emberek összeálltak, adott ki-ki tehetségéhez képest úgy, hogy a napszámos minden nagyobb gond nélkül nevelheti fel a kis apróságokat.

Időjárás. Azt hittük, hogy április mehozza a tavaszt. Március végig roz volt, majdnem folytonosan esett az eső s állandóan hideg idő járt. Áprilistól reméltük a javulást. Ez a hónap azonban még rosszabbul viseli magát. Zord, hideg, majdnem télies az idő. Alig mulik el nap, hogy ne zuhogna az eső, hideg van s csak az Isten őrzi, hogy meg nem fagy. Csunya loes-poes mindenfelé, ha pedig rövid időre eláll az eső, feltámad a szél, mely megdermeszti az emberek tagjait. A vegetáció nagyon hátra van. A poeták hiába csinálták meg a tavaszi verseket, a szabók hiába varrják a tavaszi ruhákat, a naptár hiába hirdeti a tavaszt: tél van még, zimankós zord idő s a tavaszi hangulat nem tud urrá lenni felettünk. És ha igaz az időjósok állítása, még sokáig kell várni a jó időre. Az év általában csapadékosnak, tulságos nedvesnek ígérkezik.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ.

Orvosilag ajánlva: húgsavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

Központi iroda: Budapest V., Váci-körút 54.

Főraktár: Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszegen.

Kapható: gyógyszertárak, drogeriák és fűszerüzletekben.

Baromfiketrecek élő baromfi szállításhoz darabonként 2 K 50 filléért rendelhetők a m. kir. földművelésügyi minisztérium hegyvidéki kirendeltségénél Munkácsen. A ketrecek magyarófűből háziiparilag állítottak elő. Készlet 10.000 db.

Luxus lóvásárok. Szombathely város tanácsa elhatározta, hogy az állatvásárokkal kapcsolatban luxuslóvásárokat is rendez. A város istállóiban 96 db ló fér el s az istálló díja darabon-

ként és naponként 1 K. Az 1908. évi luxuslóvásárokat a következő napokon tartják meg: április hó 21-én, június hó 16-án, szeptember hó 1-én és november 24-én. Az április hó 21-én megtartandó luxuslóvásár alkalmával a kiszáradt legjobb futólóvai számára három díjat szavazott meg a tanács és pedig az elsőnek 150, a másodiknak 100 és a harmadiknak 50 koronát. A lovak takarmányozásához szükséges szénát és zabot mérsékelt árban a város szállítja. A tanács végül elhatározta, hogy a luxuslóvásárok napjait a szomszédos vármegyék összes községeiben közhírré teszi.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter megengedte, hogy Nova községben folyó évi április 20-ára eső országos vásár ez évben kivételiesen április 22-én, a június 29-ére eső országos vásár pedig a folyó évben kivételiesen július hó 1-én tartassék meg.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekeknek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszataszító íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jóízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

Elveszett kutya. Egy három hónapos fehér, feketevel s májfoltokkal tarkázott rattler kutya elveszett. A megtaláló adja át a rendőrségnek.

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból.

Leves, kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható, az ivó tudta nélkül.

A COZAPORNAK az a csodálatos hatása, hogy ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszest italt. A COZÁ oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér, avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZÁ a családok ezreit békítette ki s sok ezer férfit a szegény és becselenségtől mentett meg, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséséhez segített és sok ember életét számos évvel hosszabbította meg.

Az intézet, mely a valódi, világhírű Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy 1500 köszönő irattal telt könyvet díj és költségmentesen küld. A Cozapor teljesen ártalmatlan voltáért szavatolunk. Magyarul és németül levelezünk.

Ingyenpróbákat a valódi Cozaporból bérmentesen küld levélbeni felszólításra az alanti cég.

COZA INSTITUTE, 62, Chancery Lane, London 576 (Anglia).

Levelek 25, levelező lapok 10 fillérral bérmentesítendők.

Eljegyzési - és „Henneberg”
Lakodalmi - selyem selyem 75 kr.-tól
Damast - feljebb bérmentve és
Eolienne - vámentesen. Minta postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:

an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Piaci áraink a legutolsó betámasztáson 100 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		10 50	—
rozs		9 30	—
árpa		8 —	—
zab		7 50	—
kukorica		7 50	—

HIRDETÉSEK
felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN.

Nyílt tér.*)

Nyilatkozat.

Alsólendva, 1908 április 9.

Tekintetes

»Zalamegye« című lap szerkesztőségének
Zalaegerszegen.

Van szerencsém tisztelettel felkérni, miszerint becses lapjában közzétenni sziveskedjék, miszerint a múlt számban közzétett nyilatkozatáért Halász Zsigmond ügyvédi írrok alsólendvai lakos ellen, nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt a büntető eljárást megindítottam.

Tisztelettel:

Dr Chilkó Sándor
ügyvéd.

Van szerencsém Zalaegerszeg n. é. művelt közönségével tudatni, miszerint új szerkezetű közismert saját készítményű

zongoráimat

mérsékelt árak mellett forgalomba hozni óhajtván, azokat megvételre a legmelegebben ajánlani bátorkodom.

Hogy a nagyérdemű közönség azok minőségéről meggyőződést szerezhessen, felkértem **Kerner József** urat, hogy a nála levő zongorát (minta zongorát) azon tisztelt családoknak, kik gyártmányom iránt érdeklődéssel viseltetnek, mutattá meg. — Amiért is felhívom a venni szándékozókat a zongorának megtekintésére. Ez alkalommal **Kerner** zenetanár ur a bővebbi felvilágosításokat is lesz szives megadni.

Ezen hangszerek a legújabb és közkedvelt hárfá pedállal vannak ellátva, melyek a zongorát arra predesztinálják, hogy a leghalkabb hangzással, senkit sem zavarva a legkésőbb esti órákban is játszható s kitűnően érvényesül a hangszer a magyar zenében is. Eddig saját gyártmányomból több mint 4800 darab zongora van forgalomban, ami eléggé dokumentálja azok jóságát.

Eder Antal Gyula.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.

Laptulajdonosok: dr Csák Károly és Udvardy Ignác

Hirdetmény.

Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös lévén, hogy a külföld ipari viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsék, kereskedelemügyi m. kir. minister ur ó nagyméltósága múlt 1907 évi február hó 9-én 11.576/VI. C szám alatt kelt elhatározásával minden hazai kereskedelmi és iparkamara területére egy-egy hatszáz koronás ösztöndíjat engedélyezett.

Ezen hatszáz koronás ösztöndíjra ezennel pályázatot hirdetünk.

A pályázati kérvények, melyeknek a folyamodó lakhelyét, családi és vagyoni viszonyait, foglalkozását, előképzettségét, nyelvismereteit, erkölcsi magaviseletét, esetleges tanulmányait, az általa netán már elnyert kitüntetésekét és végül az ösztöndíj elnyerése esetén általa teendő utazás irányának részletes megjelölését, valamint azt is kell tartalmazniuk és okmányilag igazolniuk, vajjon folyamodó katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolában leendő felvétele, folyó 1908 évi

április 30-ig nyújtandók be ezen kamara elnökségénél vagy küldendők be annak címére.

Megjegyezzük, hogy folyamodóknak kötelezettséget kell vállalniuk az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fognak térni hazájukba és külföldön szerzett ismereteiket itt fogják értékesíteni.

Azok, a kik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget vagy az alul felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak.

A kiskorúaknál atyjuk vagy gyámjuknak kell kezességet vállalni a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

Sopron, 1908 évi április hó 4-én.

A soproni kereskedelmi és iparkamara.

Permetezők!

GLASNER MIKSA Pacsán,

ajánlja kitűnő szerkezetű, könnyen kezelhető, szolid gyártmányú **szőlőpermetező gépeit** a t. szőlőbirtokokosok figyelmébe.

A gép bárki által szétszedhető, a legkönnyebben kezelhető; dugulás ki van zárva.

A gyártáshoz elsőrendű anyagok használatnak.

Fogatos permetezők szintén gyártanak.

Igazolom, hogy **Glasner Miksa** permetező gépét a múlt évben kipróbáltam s annak könnyű kezeléséről és munkaképességéről meggyőződtem. Főelőnye a kitűnő munka mellett a könnyű kezelés és tisztogatás. A gép nem dugul s könnyen szétszedhető és tisztítható. Zalaegerszeg, 1908. márc. 30.

Dr Csák Károly.

184/v. 1908. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 199. sz. végzése által a **H. Beer Et Comp bécsi cég** végrehajtató javára **Marton Márkusz** ellen 230 K tőke, ennek 1907. évi augusztus hó 27-től járó 6%-os kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 800 K-ra becsült napernyő és bolti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközösére 1908-ik év április hó 17-ik napjának délelőtt 10 órája hatszázötven kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881.évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előtérvezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908. évi április hó 3 napján.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Haszonbérbeadás.

450 magyar hold szántó-, rét-, legelő- és erdőből álló, **Pacsa község** határában fekvő birtok 1909 évi január hó 1-től kezdve

haszonbérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad

özv. **BARANYAY ÖDÖNNÉ**
PACSA, (Zalamegye).

JUHÁSZ LAJOS

villanyerőre berendezett gép- és electro-
technikai műhelye **ZALAEGRSZEGEN,**
Batthyány-utca 9. szám.

Elvállal villany, acetylen és minden egyéb világítási berendezéseket.

Villanyos csengők, távbeszélők, villámhárítók felállítását és javítását.

A gépészet terén előforduló minden féle munkálatokat.

Motorok és kerékpárok javítását és galvanizálást.

Az őrsegiek szarvasmarhája szépsége és erőteljességénél fogva még a külföldiek előtt is ismeretes, kik egyetlen vásárt sem mulasztanak el, hogy még tenyészállatokat is jó áron ne vásároljanak. Ezt pedig az

őrségi általános

t á p p o r

alkalmazása által érik el. Tegyen minden állattartó gazda ezzel kísérletet és meg fog győződni, hogy nemcsak szarvasmarháit, de lovai és juhait az emésztési zavarokból eredő étvágytalanságban nem fognak szenvedni, sőt erőben és husban gyarapodni fognak. A tehének tejelését pedig nagyban fokozza.

Kis doboz ára 70 fillér, nagy doboz ára 1 K 40 fillér.

Postacsomag 12 kis vagy 6 nagy dobozzal utánvét és bérmentes szállítás mellett 8 K 50 f.

Megrendelhető:

Saxinger Ottó

gyógyszerésznél Őriszentpéteren

Csabagyöngye

nem különben éremmel kitüntetett nem rothadó laza fűrtű **Ezerjő** s egyéb különleges szőlőfajok sima veszejeiről — melyek szokvány minőségnek teljesen megfelelnek — szőlő árjegyzék megjelent.

Sajgón, posta Szécsény.

SIPOSSIMRE

ny. kir. jbró.

Hauer János

ablaktisztító, padlófényező és padlósuroló
vállalata

ZALAEGRSZEG, Csányi-utca 26. szám

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy

**ablaktisztítást, padlósurolást,
padlófényezést és minden-
nemű csomagolást**

legelősebb árak mellett elvállalok.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel

HAUER JÁNOS.

Hirdetmény.

Alulírott közhírré téteti, hogy **Besenyőben folyó hó 16-án**, azaz esütörtökön reggel a Skublics örökösök birtokán

tehenek, lovak, ökrök, csikók és gépek

árverés útján eladatnak készpénz fizetés mellett.

Besenyő, 1908 április hó 10.

Bezerédj Miklós
megbízott.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy több év óta fennálló

gépkötődémet

új gépekkel kibővítettem és nyitott üzlethelyiségemben (plébánia épület, az Arany Bárány szállodával szemben, mindennemű **harisnyákat** raktáron tartok és rendeléseket **új harisnyákra**, ngyszintén **fejeléseket** is elfogadok.

Törekedni fogok, hogy úgy mint eddig, ezentul is b. rendelőim teljes megelégedését kiérdemljem.

Vidékre kívánatra mintaharisnyákat szívesen küldök.

Kiváló tisztelettel

Hofman Ida.

Egy modern 3 szobás lakás **mellék helyiségekkel**, egy üzlet a Főtéren, **lakással együtt**, azonnal, vagy május 1-ére

kiadó.

Bővebbet **FENYVESI Áruházában**
ZALAEGRSZEGEN.

Eladó

Gazdaságom felosztása miatt az összes gazdasági holt felszerelések, u. m. **gépek, ekék, szekererek, lószerszámok** stb. mind a legjobb karban **eladó.**

id. Thassy Imre
Zalalövő, vasúti állomás.

Hirdetmény.

Zalalövő-Salomvári tejszövetkezet felszámolás alatt álló bejegyzett cég felszámoló bizottsága

ezennel közhírré teszi, hogy a szövetkezet felszámolása a zalaegerszegi kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróság 1639/908. P. sz. végzésével a cégjegyzékbe bevezettetett.

Ennélfogva felhívja mindazokat, akiknek a szövetkezettel szemben követeléseik vannak, hogy ezen igényöket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hónap alatt a felszámoló bizottságnak annál is inkább bejelentésük. mert ellen esetben követeléseik figyelembe vételét nem fogják.

183/v. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1908. V. 231 sz. végzése által Freres Kochlin A. G. bécsi cég végrehajtató javára Marton Márkus ellen 945 K 64 f tőke, ennek 1907. évi október hó 31 től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal lefoglalt 2094 K-ra becsült bolti cikkek és bolti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása e rendeltetvén, — ennek a helyszínén vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközökre **1908. évi április hó 17-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Az előtérzendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1908. évi április hó 2. napján.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Szőlőoltványok.

Fajtisza Ripária-Portális alanyon oltott elsőrendű duggyökéretű, oltványokat felelősség mellett szállítok — következő fajokban:

Borfajok: Erdei, Olasz-Rizling, Kövidinka, Nemes Kadarka, Furmint, Slankamenka, Burgund, Oporto, Mézes-fehér, Karbenet, Sárféher, Ezerjő, Mirkovácsi, Muskotály.

Csemegefajok: fehér és piros Chasselas, Passatuti.

1000 darab sima zöldoltvány	80 K
1000 „ gyökeres I. osztály, 2 éves	180 „
1000 „ II. osztály	140 „
1000 „ sima Ripária-Portális I. oszt.	16 „
1000 „ II. oszt.	9 „
1000 „ gyökeres I. oszt.	30 „
1000 „ II. oszt.	18 „
1000 „ fásoltvány I. oszt.	200 „
1000 „ II. oszt.	140 „

Tavaszi szállításra is elfogadok már most rendelést. Előlegül az ár egynegyed részét beküldeni sziveskedjék.

Bort a legjobb minőségben napi ár szerint szállítok.

Tisztelettel

Sárkány József
Gyöngyös, (Hevesm.)

Vadászok figyelmébe!!

A vadászati szünidő alkalmával elvállalom a fegyverek szakszerű javítását, barnítását, valamint átalakításokat.

Kerékpárosok figyelmébe!

Raktáron új és jól javított

kerékpárok,

valamint hozzá mindennemű alkatrészek.

Raktáron **varrógépek, vadász-fegyverek, gramfonok** (beszélőgépek), **takarék-tűzhelyek, villanycsengő** felszerelésekből és mindennemű **diszmi-lakatos** munkák.

Horváth Imre

kereskedő mulakatos és fegyverműves
Zalaegerszegen.

Meghívó.

A zalaegerszegi izr. hitközség évi rendes közgyűlését

1908. évi ápril. hó 12-én vasárnap délután 2 órakor

a felső kereskedelmi iskola nagytérben fogja megtartani, melyre a hitközség tagjai ezennel tisztelettel meghívattak.

Zalaegerszeg, 1908. ápr. 1.

Schlesinger Armin **Boschán Gyula**
hitk. titkár. hitk. elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Két jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
2. Az előjáróság évi jelentésének tárgyalása.
3. A számvizsgáló bizottság évi jelentésének tárgyalása.
4. A zárszámadások tárgyalása.
5. Az adókövető bizottság 21 tagjának választása.
6. A számvizsgáló bizottság 5 tagjának választása.

Vadászok figyelmébe!

Fegyverek, revolverek **30—50 százalékkal** olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékeket!

Halászat-, vadászati, torna vivő és egyéb sportcikkek állandó raktára.

Földesi L.

fegyver és sportcikkek üzlete.
Budapest, VII. Rákóczy-ut 6.

Naponta száz csomagot küldök vidékre!

Magán építő iparos iskola,

előkészítő tanfolyam, kőműves, ács, kőfaragó és építőmesteri vizsgához biztos sikerrel. Vázlatok, tervezések, felülvizsgálások, becslések és statisztikai számításokkal elfogad

Vágl József

műépítész igazgató.

VIII. ker. Baross-tér, 17. sz. Budapest.

Meghívó.

A zalaegerszegi Chewrakodisa Szentegylet évi rendes közgyűlését

1908. évi ápr. hó 12-én vasárnap délután 2 órakor

a hitközség közgyűlése után a felső kereskedelmi iskola nagytermében fogja megtartani, melyre a Szentegylet tagjai ezennel tisztelettel meghívottnak.

Zalaegerszeg, 1908. ápr. 1.

Schlesinger Armin Rosenberg Zsigmond
sztegyel. titkár. sztegyel. elnök.

TÁRGYSOROZAT:

1. Három jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
2. Évi jelentés tárgyalása.
3. A zárszámadások tárgyalása.
4. Felmentvény megadása az 1907. évi ügyvezetés tekintetében.
5. Két számvizsgáló választása.
6. Az 1908. évi költségvetés megállapítása.
7. Az aggárpolda alap tulajdonát képező ingatlanra vonatkozó előterjesztés.
8. A sirkert kerítés kibővítésére vonatkozó előterjesztés.
9. Netáni indítványok.
10. Új tagok jelentkezése és fölvétele.

Eladó

a Szeglet-utca 2. sz. a. ház igen kedvező fizetési feltételek mellett. Bővebbet

VAJDA EMILNÉ
ZALAEGRSZEGEN.

Szőlőültetvények: hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldajtással készítve ezre 100 frt. — Telepítésre gyökeres zöldajtvány ezre 80 frt. Telepítésre sima zöldajtvány ezre 45 frt.

Fásajtványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre biztosítással ezre 15 frt. Szépségihával, eredési biztosítással ezre 15 frt. Mind Ripária-portálisra ojtva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator, Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária-portális I. oszt. 8 frt, sima Ripária-portális II. oszt. 3 frt, gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 frt, gyökeres Ripária-portális II. oszt. 3 frt, gyökeres 2 éves gyökere 18 frt. **Hazai nemes vesszők** sima 4 frt a fenti fajokból. Ojtványaimért teljes felelősséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzét visszaküldöm. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 korona, siller 50 korona, vörös 60 korona.

Székely I. József

Gyöngyös (Hevesmegye), Szent Urbán templom.

Zalatárnoki gazdaságában felállított tenyészménhez a **mezőhegyesi** nevelésű

Furiosó XXI-11

(apja: Furiosó XXI, anyja: 122 Furiosó XII pej, 169 centi magas)

még néhány vidéki kancát fedeztetés céljából elfogad

Stádel János
földbirtokos.

Az ollári urodalom vadászati joga 1908 évi április 1-től 1908 évi október 31-ig bérbeadó.

A vadászat akár egyben, akár majorok szerint bérbevehető, esetleg bizonyos területeken a vadászat többek által meghatározott bér ellenében is gyakorolható.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Engel Pál

urod. bérlő Ollár.

Értesítés.

Tisztelettel értesítem az építető közönséget, hogy az ujonnan épült **zalalövöl gőzerőre berendezett**

deszka metszón

az eladás megkezdődött és **mindennap kapható** jutányos áron

padló, deszka, lécs és heveder.

Törzsök metszést jutányos áron elfogadok.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Frim Jónás.**ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus**

Telefon sz. 43.

ZALAEGRSZEGEN.**KÉSZIT:**

Furott (artézi) és **ásott** kutakat, **rossz** vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít. **Szállít és felszerel** szivattyukat kézi és géphajtásra. **Becserél** meg nem felelő és régi szivattyukat.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékekkel vagy auélkül.

Vízvezetékek és csatornázások léte-ítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtések a legfakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal- és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezeség mellett átalakít.

Mindenemű **gépjavítást** szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

NOXIN

A szabadalmazott
KULCSAL.

Minden jobb üzletben kapható.

HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcborát úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész **Margit-Crème**-jével elért (különösen Francia- és Németországban) sok embert arra birt, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztáltsága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. — Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használni oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépítőszert a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrét, eltünteti a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtájkát, mitesszert, arc- és kézvörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s emellett a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsás és crème színben) 1 K 20 fillér. — Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerertárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Zalaegerszegen:

KOCSUBA EMIL
gyógyszertára.

Eladó,

tenyésztési célokra

50 nagyon szép kifejlett
toklyó ramboulier kos.

Szily Kálmán

Morgány-puszta, up. Gelse.

A KI SZÉP AKAR LENNI, ARADI IBOLYA-CRÉMET,

használja egyedül

a Hajós-féle

mert a világ minden részéről jövő haláiratok legjobban bizonyítják, hogy

ennél jobb szépítőszert nem létezik.

Szepő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot varázsszerű gyorsan eltüntet.

Ára egy tégelynek 1 korona.

Vigyázat: Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszerertárában, **ARAD.**

Főraktár: Budapesten Török József gyógyszerertárában, Király utca 12. sz. Zalaegerszegen: Gáspár Géza illatszerüzletében, továbbá minden gyógyszerertár, illatszerüzlet és drogeriában.

2258/1908. tkvi szám.

Hirdetmény.

Karácsonyfa község telekkönyve az urbéri legelő felosztása következtében az 1869. évi 2579. és 1880. évi 20326. számú szabályrendeletekhez képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1876: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. tcikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892: XXIX. tc-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantossítottatik.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1908. évi június hó 2-án** fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a felosztott legelőnek telekkönyvi bejegyzése után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. mindazok, akik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kifizűtt határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

3. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átirá-ra az 1886: XXIX. tc. 15—18. és az 1889: XXXVIII. tc. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy odahassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezéséhez engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezményétől is elesnek — és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszünt, egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Zalaegerszeg, 1908. évi március hó 12-én.

Rutich, kir. törvényszéki bíró.

T. c.

Szíves figyelembe ajánljuk a n. é. közönségnek, minden néven nevezendő régi kályhák átalakítási munkálatát, vala- **„REFORM“** fatüzelésre alakítandó kályhák, legcélmint az ismert szabadalmazott „REFORM“ szerűben a tavasz mentén eszközöltetni.

Megjegyzésül felhozzuk, hogy a legegészségesebb és legtisztább otthont csakis az ismert szab. „REFORM“ fatüzeléses kályhák szolgáltatják.

Kiváló tisztelettel

HARDTMUTH L. és C.

Budapest, VI., Andrassy-ut 6. sz.